

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 0-3 ปี

ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย

แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 0-3 ปี

สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

สิ่งพิมพ์ สกศ.อันดับที่ 11/2552

ISBN 978-616-7324-04-3

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 0 - 3 ปี
ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมศึกษาฯ
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ความสัมพันธ์ของพ่อแม่ลูก คือ ความสัมพันธ์เริ่มแรกของความเป็นมนุษย์ในการเรียนรู้ชีวิตและก้าวในครอบครัว ผ่านความรักความใส่ใจ ความเสียสละ และความเมตตาที่ดีงามให้กัน เมื่อครู่รับความรู้สึกจากพ่อแม่ก็จะส่งความรู้สึกนั้นออกไปสู่คนอื่นต่อไป

นับแต่วันที่เด็กน้อยเลิ�ตามมองโลก เด็กทุกคนพร้อมที่จะเรียนรู้ เกี่ยวกับตนเองและโลกภายนอก จึงต้องการสิงกระดับเพื่อให้สมอนี การพัฒนาอย่างต่อเนื่องต่อเนื่องไป และสิ่งกระตุ้นที่ดีที่สุด คือ ความสัมพันธ์กับคนอื่นโดยเฉพาะพ่อแม่และสิ่งแวดล้อม ซึ่งในช่วง 0 - 3 ปี แรกของชีวิต สิ่งสำคัญที่สุด คือ ความต้องการทางชีววิทยา ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย ความอบอุ่น ความปลอดภัย ความรัก ความเข้าใจ ความมั่นใจในตนเอง ความสำเร็จ ความเป็นตัวของตัวเอง และความเข้าใจตนเอง เด็กจึงห้องการการดูแลเหลือที่ การสัมผัส การกอด การจับ การโอบอุ่น การที่มีใคร ๆ มาพูดคุยด้วย และ เล่นด้วย

สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา จึงได้จัดทำโครงการวิจัย และพัฒนาชุดแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามสมรรถนะของเด็ก ปฐมวัย อายุ 0-3 ปี ในงานพัฒนาตามวัย เพื่อนำเสนอชุดแบบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเพื่อเป็นแนวทางในการถ่ายทอดศึกษาในช่วงอายุ 0-3 ปีแรกของชีวิต โดยหวังว่าแนวความคิดและตัวอย่างนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการถ่ายทอดกิจกรรม 0-3 ปีทุกคน และดำเนินงานฯ ขอขอบคุณนายเรืองศักดิ์ ปันประทีป ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องนี้

(รองศาสตราจาร์ธ่อง จันทร์ทรงคุณ)
เลขานุการสภาพการศึกษา

372.21	สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา
ส 691 ๑	ชุดแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 0-3 ปี ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย
	กรุงเทพฯ : 2552
	88 หน้า
	ISBN: 978-616-7324-04-3
	1. ชุดแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กอายุ 0-3 ปี 2. เด็กปฐมวัย 3. ชื่อเรื่อง

ชุดแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 0-3 ปี ตามสมรรถนะของเด็กปฐมวัยในการพัฒนาตามวัย

สิงพิมพ์ สด.	อันดับที่ 11/2552
พิมพ์ครั้งที่ 1	มีนาคม 2552
จำนวน	1,000 เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่	สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขานุการสภาพการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ 99/20 ถนนสุขุมวิท แขวงคลองเตย กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ 0-2668-7123 ต่อ 2512 โทรสาร 0-2243-1129, 0-2668-7329 Website : http://www.onec.go.th
ผู้พิมพ์	บริษัท พิจิหวานกราฟฟิค จำกัด 90/6 ซอยจรัญสนิทวงศ์ 34/1 ถนนรัชโยธิน แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 0-2424-3249, 0-2424-3253 โทรสาร 0-2424-3249, 0-2424-3253

สารบัญ

บทนำ	7
วัยแรกเกิด - 1 เดือนแรก “แรกเริ่มคืนตา”	12
เดือนที่ 2 ของชีวิต “เริ่มรู้จักโลกใบใหม่”	19
เดือนที่ 3 “เล่นกับหมูหน่อynane”	24
วัย 4-6 เดือน “พลิกความพลิกทางไปกลับนั่ง”	30
วัย 7-9 เดือน “อยากรู้อยากเห็น”	37
วัย 10-12 เดือน “ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน หนูจะยืนแล้วจ้า”	43
วัย 13-15 เดือน “สนุกกับการหัดเดิน”	48
วัย 16-18 เดือน “นักสำรวจตัวน้อย นักทดสอบตัวน้อย”	51
วัย 19-24 เดือน “ข้ากจะรู้ภาษาแล้วนะ”	55
วัย 25-36 เดือน “หนูอยากรเป็นตัวของตัวเอง”	59
เรียนรู้รอบด้านจากการอ่านกับพ่อแม่	64
เล่นอย่างไรให้เด็กเกิดการเรียนรู้	77

บทนำ

พ่อแม่รู้ใช้ใหม่ว่า...

นักการแพทย์และนักวิชาการทุกสาขาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก ต่างเห็นพ้องต้องกันว่า “ช่วงอายุ 3 ปีแรกของเด็กถือเป็น “วัยทองแห่งชีวิต” เป็นช่วงเวลาที่สำคัญและมีค่าที่สุดสำหรับเด็กทุกคน เพราะความฉลาด ความสุข และการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของเด็กเริ่มต้นจากพัฒนาการในช่วงสามปีแรกนี้เอง

นับแต่วันแรกที่ลูกน้อยคลอดออกมามีลีมตามของโลก ไม่ว่าจะเป็นการคลอดคลายคนแรกหรือคนที่เท่ไว้กัดตามทั่งฟ้อและแม่ลัว มีอาการดีนเด่นด้วยความรักลูก ด้วยกันทั้งนั้น การเลี้ยงดูที่ดีจึง

เป็นเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก เป็นความสัมพันธ์ของมนุษย์และครอบครัว เป็นความผูกพันในสายสัมพันธ์ เป็นความผูกพันทางอารมณ์ความรู้สึกที่มั่นคงซึ่งมนุษย์ทุกคนแสงหาและต้องการ นับแต่ลีมตามของโลกพ่อแม่ทุกคนต่างตั้งอกตั้งใจในการเลี้ยงดูลูก ลูกน้อยด้วยความรักความเมตตาและพยายามทำทุกวิถีทางอย่างดี ที่สุดเพื่อตอบสนองความต้องการของลูก ซึ่งความผูกพันเข่นเป็นจังหวะผลดีต่อพัฒนาการเรียนรู้ การปรับตัวและการดำเนินชีวิตของเด็ก

หลังจากที่ขึดตัวอยู่อย่างสุขสบาย ไข่ลมหายใจเดียว กับแม่ในห้องอันอบอุ่นและเงียบสงบ นานาทรายเดือน เมื่อเริ่มดาวโตรกภารกิจสำคัญที่สุดของเด็กน้อยคือการเรียนรู้ ทุกสิ่งทุกอย่างโดยเรียวเพื่อการดำรงชีวิตให้รอบด้าน นับแต่วันแรกสมองจะมีพัฒนาการสูงสุดพร้อมๆ กับการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วนานาศักยරูป ในทุกๆ ด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์ และพฤติกรรมต่างๆ

โดยในช่วงบีแรก เด็กจะมีพัฒนาการทางด้านร่างกายสูงมาก จากทารกที่นอนหน่ายไม่สามารถกำกับควบคุมส่วนต่างๆ ของร่างกาย ให้เคลื่อนไหวได้ดังต้องการ เพื่อการอ่อนรู้ดouxของรีวิต เด็กเริ่มเรียนรู้ ที่จะกำกับล้ำค่า กระดูกสันหลังและกล้ามเนื้อด้านต่างๆ จนควบคุมแข็ง ลำตัวเริ่มที่จะพลิกตัวเป็นครั้งคราวได้ ส่วนสะโพกเริ่มแข็งแรงพอที่จะนั่งได้ จากทารกสูงเด็กเล็กที่หาสมดุลภายในที่จะทรงตัวพยุงร่างกายจาก นอนเป็นนั่ง จากนั้นสุ่มการใช้แขนใช้ขา สุ่มการคีบและคลาน จนในที่สุด สามารถพยุงตัวเองให้ตั้งใจแล้วพยุงกายให้ถูกขึ้นยืนและเดินได้ในที่สุด

ขณะที่ร่างกายมีพัฒนาการที่เห็นได้อย่างชัดเจน พัฒนาการนั้น เด็กจะเรียนรู้จากการใช้ประสานสัมผัสทั้ง 5 คือ ตาดู หูฟัง จมูกรับกลิ่น ลิ้นรับรส และผิวนั้นรับสัมผัสไว้เป็นข้อมูลนำเข้าสู่การสร้าง思い ประสานเสียงต่อ กันและจัดสรรเป็นวงจรการเรียนรู้ เก็บเป็นคลังข้อมูล ในสมอง

ในช่วงแรกทารกน้อยยังไม่สามารถเห็นได้ไกลกว่า 1 ฟุต ความจำและความรุ่มเรืองของแสงและสีสันต่างๆ ล้วนมีผลต่อการสร้าง วงจรการเห็น ที่มีอัตราการสร้างสูงสุดในช่วง 3 ขวบเป็นต้นไป ในขณะที่ หูรับรู้เริ่มต้น ที่เกิดขึ้นรอบตัว เด็กจึงสามารถเรียนรู้ได้ทุกภาษาที่ มีอยู่รอบตัวด้วยการสร้างวงจรแผนที่เรียง (ลำเนียงพื้นฐานของภาษา) กระทั้งสามารถพูดภาษาที่ได้ยินอยู่บ่อยในสภาพแวดล้อมของตนได้ส่วน สำเนียงอื่นๆ ที่แม้จะเคยได้ยินแต่ไม่ค่อยได้ใช้จะค่อยๆ ถูกลบออกไป พัฒนาการนั้นจะถูกนำไปใช้ในการพัฒนาอย่างรวดเร็วนานยืนได้นั้น

กล้ามเนื้อมัดเล็กต่างๆ ทั้งบนใบหน้าและนิ้วมือก็พัฒนาไปเช่นกัน โดยเด็กจะทำท่าทางตามที่เห็นจากคนในกลุ่มตัวที่มีพูดคุยและเล่นด้วยบ่อยๆ เด็กจะเลียนแบบแม้กระทั่งการกำบังนิมฟีปาก ลักษณะเดียวกัน เพื่อส่งเสียงเป็นคำพูดที่สื่อความอย่างมีความหมายได้ในที่สุด

วัยนวนปีแรกของชีวิตเป็นวัยที่เด็กสร้างความไว้วางใจต่อโลกรอบตัว ฐานความไว้วางใจนั้นเด็กรับรู้ได้จากสัมผัสที่ได้รับ การได้รับการดูแลเมื่อรู้สึกไม่สบาย เช่น เปียกขึ้น ร้อนเกินไป เย็นเกินไป การได้ทำกิจกรรมที่สนุกๆ เช่น ได้แก่ การกินนม กินน้ำ กินอาหาร การนอนหลับ การทำความสะอาด เสียงพูดคุยของพ่อแม่ที่สื่อความรักความเอาใจใส่ รวมถึงเสียงของเพลากล่อม เสียงพ่อเล่านิทาน แม่อ่านหนังสือให้ฟัง ทั้งหลายเหล่านี้ล้วนมีผลต่อการพัฒนาความไว้วางใจของเด็กทั้งสั้น และจากความไว้วางใจนี้เองที่จะนำไปสู่การพัฒนาความไว้วางใจของเด็กทั้งสั้น และจากความไว้วางใจนี้เองที่จะนำไปสู่การพัฒนาความสามารถที่ดีและช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้มากขึ้น เพราะสมองจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อยืนมีภาวะที่พร้อมคาย ในขณะที่เด็กมีความสุข

ในขณะที่เด็กน้อยดังหน้าตั้งตาเรียนรู้อย่างจริงจังและตั้งอกตั้งใจ พ่อแม่ต้องรับหน้าที่สำคัญ ที่นอกจากการให้ความรักและเลี้ยงดูอย่างเหมาะสมแล้ว ยังต้องจัดบรรยากาศให้อรือดต่อการกระตุ้นและส่งเสริมให้เด็กมีสมรรถนะและพัฒนาการตามวัยโดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลาย ตามความต้องการและพัฒนาการแต่ละช่วงวัย รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี สร้างสถานการณ์ที่เหมาะสมในการกระตุ้นให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้านสมวัย

การเลี้ยงลูกน้อยในสมัยนี้ มีเพียงความรักไม่พอแน่ พ่อแม่ต้องมีความรู้ด้วยจึงจะเลี้ยงลูกครอบครอง

เริ่มตั้งแต่การส่งเสริมพัฒนาการ การสังเกตว่าเด็กมีสมรรถนะตามวัยสมวัยหรือไม่แล้วจะช่วยกระตุ้นส่งเสริมอย่างไร สำคัญที่สุดคือพ่อแม่ต้องมีความรู้เรื่องคำศัพท์พัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ต้องมีความรู้ว่าสิ่งที่เด็กวัยนี้ทำได้ หรือเด็กควรจะทำอะไรได้ ในแต่ละช่วงอายุ แค่เดือน หรือเดือนๆ แค่เดือน หรือเดือนๆ

มาทำความรู้จักกับเด็กน้อยกันโดยว่า พัฒนาการแต่ละวัยนั้น เป็นอย่างไร และกิจกรรมอะไรบ้างที่พ่อแม่สามารถทำเพื่อส่งเสริมสมรรถนะตามวัยให้เด็ก

วัยแรกเกิด - 1 เดือนแรก “แรกเริ่มลีมตา”

เด็กในวัยแรกเริ่มนี้ จะมีชีวิตโรคและเดบอตได้ ด้วยการฟังพ่อแม่และผู้ใหญ่ที่ช่วยเลี้ยงดู และปักปันจากอันตราย หากผู้ใหญ่ให้ความรักเอาใจใส่ ใกล้ชิด อบรมเลี้ยงดู เข้าใจเด็ก พ้อจะตอบสนองความต้องการพื้นฐานของเด็กที่เปลี่ยนตามวัยได้อย่างเหมาะสม และสมดุลกัน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ ศติปัญญา และสังคม แล้ว เด็กจะเดบอต แข็งแรง แจ่มใส มีความมั่นคงทางใจ รู้ภาษา ไฝรู้ และไฟดี พร้อมที่จะพัฒนาตนเอง ในวันต่อไป ให้เป็นคนดีที่เก่ง อยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข และเป็นประโยชน์

จากโลกใบน้อยในพุงก烙โดยอันชอบอุ่นของแม่ เมื่อลีมตามมองโลก ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เริ่มทำงานอย่างแข็งขัน เด็กได้อินสริฟเสียง นานาที่ยังไม่รู้จักความหมาย เสียงหวาน ๆ ของแม่ เสียงหุ่มหัวของพ่อ เสียงสัน្តิ ของยาย เสียงหมาเห่าโโซ่-โโซ่ เสียงแมวว้าวหิวเหมียวเหมียว เสียงจากโทรศัพท์หรือวิทยุ เสียงรถยนต์ของพ่อ เสียงทาร้องครินคริว ฝนตกซ่าซ่า เสียงน้ำไหลจอกจอกจากก้อน รวมถึงเสียงอื่นๆ ที่เกิด

ขึ้นโดยที่ยังไม่ทราบหรือรู้ว่าเสียงที่ได้ยินนั้น เป็นเสียงอะไร รู้เพียงแต่ว่าเป็นเสียงที่แตกต่างกัน และจะค่อยๆ เรียนรู้ที่จะแยกแยะความแตกต่างของเสียงเหล่านั้น

เด็กจะรู้สึกถึงแสงสว่างจันทร์ จาง บ้างจากแสงแดดหรือแสงไฟ เห็นรูปเงาของคนและสิ่งต่างๆ เพราะดวงตาของเด็กยังปราบاهานีไม่ขัด โดยเฉพาะการมองเห็นในระยะใกล้ จมูกของเด็กจะได้กลิ่นนมกลิ่นผัวเสื้อของแม่ ของพ่อ หรือคนที่มาช่วยอุ้มชูดูแล กลิ่นผ้าอ้อมที่ห่อหุ้ม กลิ่นแป้งทาตัว กลิ่นมหาหิงค์พาพุงกลิ่นดอกไม้ในบ้าน กลิ่นของเสียที่ดัวเองขับถ่ายออกมานะ และทุกกลิ่นที่เกิดขึ้นกับตัวหรือใกล้ตัว เด็กเรียนรู้ความแตกต่างทั้งหมดด้วยสัมผัสจากการดูด้วยจมูก

ผิวนังบอบบางของเด็กสัมผัสด้วยความร้อน ความเย็น ความอุ่น ความอ้าว ความเปียก ความแห้ง ความนุ่ม ความลื่น หรือความหยาบจากผ้าอ้อม เสื้อ ผ้าเช็ดตัว ผ้าห่ม ผ้ายางที่ปูนอน เสื้อผ้าที่แม่ใส่ ความแข็งหรืออ่อนของที่นอน ฟูก เบะ ปลอกที่เด็กนอน หรือของเล่นที่ได้สัมผัส รวมทั้งการสัมผัสด้วยการใบอุ้มลูบเลี้ยงแม่ผ่านมือที่นุ่มนิ่ม หรือมือหนาเนื้ามีขึ้นของพ่อ เด็กจะค่อยๆ เรียนรู้ทุกสิ่งทุกอย่างจากสิ่งที่ผ่านเข้ามาทางหู ตา จมูก ปาก และผิวสัมผัส

สิ่งที่เด็กทำได้ในวัยแรกเริ่มลีมดานี้ คือส่งเสียงร้องเพื่อบอกความรู้สึกตามสัญชาตญาณ เช่น หิว ปวดท้อง ร้อน หนาว ง่วงนอน แต่เวลาส่วนใหญ่ของเด็กในเดือนแรกจะหมดไปกับการดูดนม นอนหลับ และขับถ่าย

แต่ในเมมเด็กมีกิจวัตรประจำวันที่น้อยมาก เพราะส่วนใหญ่หลับสบายปุ๊บ ปุ๊บก็ตาม กิจกรรมที่พ่อแม่ต้องทำ และเตรียมตัวที่จะทำเพื่อกระตุ้นภูมิคุ้มกัน การเจริญเติบโตของเด็กนี้หลายอย่าง

ในช่วงเดือนแรกนี้ เรื่องใหญ่ทั้งของลูกและของแม่ หรือการกัดตามที่มีบทบาทในการเลี้ยงดูเด็ก คือการทำความรู้จักกันและกัน หลังจากที่ได้แต่ส่งใจถึงกันมานานตลอด 9 เดือน แม่ต้องปรับตัวพยายามอ่านใจให้ได้ว่าเด็กเป็นอย่างไร ต้องการอะไร ในขณะนี้เด็กเองก็กำลังเรียนรู้ ที่จะตอบสนองกับแม่ เช่นกัน

สิ่งสำคัญที่คุณแม่ต้องเข้าใจก่อนคือ เด็กแต่ละคนนั้นมีความแตกต่างกัน ทั้งในเรื่องนิสัยใจคอ ตลอดจนการกิน การนอน และแม้แต่การร้อง ดังนั้นคำแนะนำต่างๆ ที่ใช้ได้กับเด็กคนหนึ่ง อาจจะไม่ได้ผลเมื่อนำมาใช้กับเด็กอีกคนหนึ่ง แม่จึงห้องใช้การสังเกต และสัญชาตญาณของความเป็นแม่ ปรับเปลี่ยนการดูแลลูก ไปตามที่เห็นสมควร ร่วมกับการค้นคว้าหาความรู้จากหนังสือและสื่อต่างๆ หรือสอบถาม ปู่ ย่า ตา ยาย ภูมารแพทย์ที่ดูแลเด็ก และผู้ช่วยเหล่ายา

การร้องไห้ เป็นวิธีเดียวที่เด็กวัยทารกใช้เป็นวิธีการในการสื่อสารกับแม่ เพื่อที่จะบอกว่าตนนี้ต้องการอะไรบางอย่าง อาจเป็นความต้องการดูดน้ำนม เพราะทิว หรือเปียกแล้วทำให้ไม่สบายตัว ต้องการให้เปลี่ยนผ้าอ้อม หรือต้องการความใกล้ชิด ต้องการให้อุ้ม เพื่อให้

รู้สึกอบอุ่น สนับらいและเกิดความมั่นคงทางจิตใจว่าจะได้รับการดูแลปกป้อง

ถ้าสังเกตให้ดีๆ จะพบว่า เด็กมีเสียงร้องและวิธีการร้องหลายแบบทั้งแสดงถึงความรู้สึกและความต้องการที่ต่างกัน เช่น ร้องให้เข้า ร้องเบ่า ร้องแฝงๆ แม่เดียงร้องดังลั่น ร้องเสียงแหลมหรือร้องโดยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีท่าทางประกอบการร้องด้วย เช่นหลับตาปิด กำมือแน่น หน้าแดงก่ำ สายหน้าไปมา ถ้าปากกว้าง ดื้น หรืออืดที่น่อง

แม่ต้องพยายามสังเกตให้ได้ว่าเสียงร้องแต่ละแบบนั้นต่างกันอย่างไร การร้องแต่ละครั้งนั้นหมายถึงอะไร แต่เชื่อเดอว่าในเวลาไม่นานหรอก แม่ก็จะเดาใจได้ถูกว่า เสียงร้องและท่าทางที่เด็กกำลังแสดงอยู่นี้ หมายความว่าอย่างไร และถ้าตอบสนองได้ถูกต้องเด็กก็จะหยุดร้อง แต่อาจจะมีบางครั้ง ที่เด็กอาจจะร้องกวนโดยไม่ทราบสาเหตุ ทำให้แม่รู้สึกว่าเด็กวิตกกังวล เกิดอะไรผิดปกติร้ายแรง การตอบสนองโดยการอุ้มกล่อม เพื่อให้เด็กเกิดความสนับらい และหยุดห้องอย่างเหมะหมะสนั่น เป็นสิ่งที่ถูกต้องและดีกว่าการจะปล่อยให้เด็กร้องไปจนเหนื่อยแล้วหยุดร้องไปเองโดยไม่ยอมตอบสนองต่อความต้องการของเด็กไม่ใช่สิ่งที่ควรที่พ่อแม่บางคนเข้าใจว่าการปล่อยให้เด็กร้องนานๆ เป็นการบริหารปอด หรือการอุ้มเวลาห้องจะทำให้เด็กเคยด้วย หรือติดมือ

แม่ต้องลองและพยายามหากther อุ้ม ท่าป้อนนม หรือการกอดอุ้มในรูปแบบที่จะทำให้เด็กสงบลงได้ อย่างที่กล่าวไปแล้ว เดือนแรกคือการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน การกระทำบางอย่าง อาจต้องลองแล้วลองอีกในวิธีที่ดีที่สุด แม้เป็นเรื่องที่ทำให้แม่เหนื่อยและเครียดก็ต้องทำใจยอมรับงานได้และอดทนจนที่สุด

ถ้าแม่รู้สึกว่ากำลังเครียดและไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรดี ควรหาคนช่วยผ่อนเพื่อให้คลายและสบายใจ เช่น พ่อ ยาย หรือพี่เลี้ยงมาดูแลเด็กสักพัก เพื่อว่าอย่างน้อยจะได้มีเวลาด้วยกัน และเริ่มนองท่าหรืออันที่จะช่วยผ่อนแรงหรืออ่านใจเด็กได้

เด็กน้อยในเดือนแรก มีพัฒนารูปตามความต้องการตามธรรมชาติของร่างกายคือการหิว การนอน การรับประทาน เด็กยังไม่สามารถจับต้องสิ่งใดๆ ได้ดี จึงต้องมีการช่วยเหลือในการเตรียมอาหาร เช่น นม น้ำ น้ำผลไม้ บุหรี่ ฯลฯ ที่สำคัญที่สุดคือการให้เด็กได้รับความอบอุ่นจากคนดูแล ให้เด็กได้รับความสุขจากการใช้เวลาอยู่กับคนอื่น ไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ญาติ หรือเพื่อนๆ ที่อยู่ใกล้ๆ กัน

ในระยะนี้ เด็กเริ่มเข้าสู่การเดิน สามารถเดินได้ตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 1 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 1 步 ถึง 2 步 สามารถเดินได้ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 2 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 2 ปี ถึง 3 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 3 ปี ถึง 4 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 4 ปี ถึง 5 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 5 ปี ถึง 6 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 6 ปี ถึง 7 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 7 ปี ถึง 8 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 8 ปี ถึง 9 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 9 ปี ถึง 10 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 10 ปี ถึง 11 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 11 ปี ถึง 12 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 12 ปี ถึง 13 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 13 ปี ถึง 14 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 14 ปี ถึง 15 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 15 ปี ถึง 16 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 16 ปี ถึง 17 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 17 ปี ถึง 18 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 18 ปี ถึง 19 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 19 ปี ถึง 20 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 20 ปี ถึง 21 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 21 ปี ถึง 22 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 22 ปี ถึง 23 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 23 ปี ถึง 24 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 24 ปี ถึง 25 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 25 ปี ถึง 26 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 26 ปี ถึง 27 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 27 ปี ถึง 28 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 28 ปี ถึง 29 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 29 ปี ถึง 30 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 30 ปี ถึง 31 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 31 ปี ถึง 32 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 32 ปี ถึง 33 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 33 ปี ถึง 34 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 34 ปี ถึง 35 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 35 ปี ถึง 36 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 36 ปี ถึง 37 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 37 ปี ถึง 38 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 38 ปี ถึง 39 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 39 ปี ถึง 40 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 40 ปี ถึง 41 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 41 ปี ถึง 42 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 42 ปี ถึง 43 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 43 ปี ถึง 44 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 44 ปี ถึง 45 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 45 ปี ถึง 46 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 46 ปี ถึง 47 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 47 ปี ถึง 48 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 48 ปี ถึง 49 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 49 ปี ถึง 50 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 50 ปี ถึง 51 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 51 ปี ถึง 52 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 52 ปี ถึง 53 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 53 ปี ถึง 54 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 54 ปี ถึง 55 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 55 ปี ถึง 56 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 56 ปี ถึง 57 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 57 ปี ถึง 58 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 58 ปี ถึง 59 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 59 ปี ถึง 60 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 60 ปี ถึง 61 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 61 ปี ถึง 62 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 62 ปี ถึง 63 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 63 ปี ถึง 64 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 64 ปี ถึง 65 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 65 ปี ถึง 66 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 66 ปี ถึง 67 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 67 ปี ถึง 68 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 68 ปี ถึง 69 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 69 ปี ถึง 70 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 70 ปี ถึง 71 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 71 ปี ถึง 72 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 72 ปี ถึง 73 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 73 ปี ถึง 74 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 74 ปี ถึง 75 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 75 ปี ถึง 76 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 76 ปี ถึง 77 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 77 ปี ถึง 78 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 78 ปี ถึง 79 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 79 ปี ถึง 80 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 80 ปี ถึง 81 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 81 ปี ถึง 82 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 82 ปี ถึง 83 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 83 ปี ถึง 84 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 84 ปี ถึง 85 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 85 ปี ถึง 86 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 86 ปี ถึง 87 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 87 ปี ถึง 88 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 88 ปี ถึง 89 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 89 ปี ถึง 90 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 90 ปี ถึง 91 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 91 ปี ถึง 92 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 92 ปี ถึง 93 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 93 ปี ถึง 94 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 94 ปี ถึง 95 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 95 ปี ถึง 96 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 96 ปี ถึง 97 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 97 ปี ถึง 98 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 98 ปี ถึง 99 ปี สามารถเดินได้ตั้งแต่ 99 ปี ถึง 100 ปี

การสัมผัสพิเศษอื่นๆ คือ การได้ลิ้นภาษาของแม่ การได้ยินเสียงของแม่ที่คุณตั้งแต่孕育ในท้อง การสัมผัสทางผิวภาพขณะที่แม่ป้อนนม

เพราะการให้นมแม่โดยการดูดจากเต้านมนั้น ทำให้มีการสัมผัสทางกายและทางใจมากกว่าการป้อนโดยใช้มือขวา สิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กรู้ว่า นี่คือแม่ ไม่ใช่ย่า ยาย หรือพี่เลี้ยง

กิจกรรมที่พ่อแม่จะช่วยกระตุ้นสมรรถนะตามวัยของเด็กวัย 1 เดือน คือการพูดคุยด้วยหน้ายิ้ม แม้กระทั่งการมองตาแล้วเอียงหน้าไปมาข้างๆ ให้เด็กนั่งลงตาม โอบกอด และอุ่นบ่ออยู่

ระยะต่อไป แกะเกิดถึง 1 เดือน เป็นช่วงเวลาที่เด็กจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ภายนอกครรภ์ของแม่ทั้งด้านการหายใจ การดูดนม การกลืน อุณหภูมิ และการขับถ่าย เด็กจะปรับตัวได้ดีหากได้รับความอุ่นจากพัฒนาการระหว่างที่อยู่ในครรภ์ กระบวนการครองดู การดูแลภัยหลังคลอด สุขภาพของแม่ที่ร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะความรู้สึกของแม่และคนรอบข้างมีผลต่อเด็ก หากเด็กได้รับการดูแลที่ใกล้ชิดจะปรับตัวได้ดี และเกิดความผูกพันร้อยลักษณะทั่วไป ไม่ยาก

เด็กแรกเกิดนั้นมีความสามารถในการรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ไตร giácทั้งนี้ เช่น

การสัมผัส โดยเด็กจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านประสาทสัมผัสของผิวหนังที่เปลี่ยนแปลงได้ไวและรวดเร็ว ปฏิกิริยาต่อตอบที่เกิดขึ้นอัตโนมัติเพื่อความอยู่รอด สัมผัสถึงมุ่นวนและอ่อนโยนจะส่งผลทำให้เกิดเป็นความรู้สึกมั่นคง พึงพอใจและเป็นสุข

การมองเห็น เด็กทราบแรกเกิดสามารถมองเห็นได้ตั้งแต่แรกเกิดในระยะ 8 - 10 นิว มีการตอบสนองต่อแสงไฟ และเลือกที่จะจับจ้องมองหน้าคนโดยเฉพาะนัยน์ตามากกว่าสิ่งอื่นๆ

การได้ยิน เด็กสามารถเรียนรู้และรู้จักเสียงต่างๆต่อไปในท้องแม่ต่อนายุท้องได้ 5 - 6 เดือนและขอบที่จะฟังเสียงคนพูดมากกว่าเสียงอื่นๆ

พ่อแม่ลูกปลุกรัก

ลูกน้อยวัย 1 เดือน

พ่อแม่ต้องยิ้มแย้มแจ่มใส เล่นกับลูกอย่างเบิกบาน พูดคุยพัวพอมกับมอง伸ศถดถนอยบอยๆ

ร้องเพลงเบาๆ ให้ ลูกฟัง เรียกชื่อลูกบ่อยๆ ถ้าจะให้เด็กๆ เอียงหน้าไปมาช้าๆ ให้ลูกมองตาม พร้อมกระตุนให้ลูกส่งเสียง เก็บอ้อ ออ ออกจากในคอหักก็จะดีที่สุด

อ้อ...อย่าก้มทำปากชู ยิ้มหวาน กับลูกนะ ถึงแม้จะนิยามเพียงเดือนเดียวันนี้แหลกแต่ลูกชอบทำหน้าตาเลียนแบบพ่อแม่นักเขียว

เดือนที่ 2 ของชีวิต “เริ่มรู้จักโลกใบใหม่”

เด็กรู้จักแม่แล้ว จะนิยมเวลาไปเด็กเริ่มคุ้นเคยบันทึกภาพของแม่และอาจส่งเสียงร้องถูกต้นที่อุ้มขึ้นมาไม่ใช่แม่ เด็กจะแก่งแขวน ลีบขา เมื่อถูกกระตุ้นหรือรู้สึกตื่นเต้น และมีความสุขกับการคุยนิ้วมือ

หลังจากที่รู้จักกันในเดือนแรกๆ เดือนที่ 2 นี้ แม่จะรู้ได้เด็กได้ดีขึ้น การป้อนนม การขับถ่าย เริ่มเป็นระบบมากขึ้น แต่บางครั้งอาจมีรายการ “ผิดหวัง” ได้บ้างก็ไม่เป็นไร แต่ต้องระมัดระวังให้ดี

เด็กบางคนอาจร้องโคลิก คือร้องติดต่อภันนานาในช่วงเวลาหนึ่งซึ่งเป็นอาการปกติที่มักเกิดขึ้นกับเด็กวัย 1 - 4 เดือน แม่ควรจะใจว่าเด็กที่ร้องโคลิกจะไม่มีอาการเจ็บป่วยตามมาเด็กจะพยายามเป็นปกติ

หลังจากหยุดร้องให้แล้ว เพียงแต่พ่อแม่ต้อง เห็นอย่างกังวล ที่ต้องฟังเสียงร้องของเด็กเป็นเวลานานๆ ทุกวัน

พัฒนาการสำคัญอีกอย่างหนึ่งของเด็ก ในช่วงอายุ 2 เดือนคือ เด็กเริ่มยกศีรษะขึ้นได้แล้ว ร่างกายของเด็กวัย 2 เดือนเริ่มมีอิทธิพล หากจับเด็กนอนค้างว่า ในไม่ช้าเด็กจะยกศีรษะขึ้นจากเบาะและยกค้างไว้อย่างนั้นได้ลักษณะนี้ และเมื่ออุ้มจะขันคอได้ดีกว่าเดือนก่อนก่อน

เด็กมีการพัฒนาทางร่างกายตั้งแต่ศีรษะจนถึงปลายเท้า โดยอันดับแรกเด็กจะฝึกกล้ามเนื้อคอ ให้ยกศีรษะขึ้นจากเบาะ ตามด้วย ไหล่ทั้งสองข้าง หน้าอก หลังส่วนล่างและพัฒนาขาทั้งสองข้าง

เมื่อว่าเด็กวัย 2 เดือนยังพูดไม่ได้ แต่เด็กเริ่มเรียนรู้เชื่อมโยงเสียงของแม่เป็นเสียงที่เด็กชอบฟังมากที่สุด เมื่อเด็กได้ยินเสียงพ่อแม่ เด็กจะหันหาและส่งเสียงตอบทันที

การเรียนรู้สำคัญอีกอย่างหนึ่งของเด็ก คือ การค้นพบความสามารถในการใช้มือของตัวเอง เมื่อปัจจุบันやすทักษะกลับของเด็กใน การกำถัດที่อยู่ในมือโดยตัดโน้มติดเริ่มลดลงเด็กจะเริ่มสนใจกับมือ 2 ข้าง

ของตัวเองที่เพิ่งค้นพบ และใช้มือทั้งสอง รวมทั้งปาก ในการสำรวจ สิ่งของแปลไปใหม่รอบๆ ตัว

โดยปกติทั่วไปเด็กวัย 2 เดือน จะเริ่มสนใจสิ่งรอบข้าง และแสดงออกทางอารมณ์ให้แม่รับรู้ได้มากขึ้น เด็กเริ่มแสดงสีหน้าที่บอกร่องความสุข หรือชอบไม่ชอบได้บ้าง ในช่วงนี้ เริ่มเห็นรอยยิ้ม (Social smile) อย่างมีความหมายของเด็กแล้ว เมื่อเห็นแม่เด็กจะยิ้มทักทาย หรือยิ้มตอบ หรือบัดป้ายแขนขาไปมาได้ขึ้น นี่แหลกเป็นการออกกำลังของเด็ก

ระบบประสาทเกี่ยวกับการได้ยินและการมองเห็น เริ่มมีการทำงานสอดคล้องกัน เด็กจะหยุดฟังเมื่อได้ยินเสียงที่คุ้นเคย และกลอกตาไปทางที่มาของเสียงนั้น เด็กเริ่มทำเลียงอ้ออาในคราวใดเจพะเมื่อมีคนคุยด้วย เด็กจะมองตามสิ่งเคลื่อนไหวๆ ที่อยู่ตรงหน้า โดยทำได้ในแนวราบจากข้างหนึ่ง ไปอีกข้างหนึ่งก่อน แล้วจึงค่อยๆ เป็นในแนวเดิงจากบนลงล่าง หรือจากล่างขึ้นมา

ในช่วงนี้เด็กชอบดูมือเวลาทิว และชอบที่จะมีอะไรอยู่ในปาก เช่นอๆ นักพัฒนาการเด็ก เรียกว่าการทำเข่นนี้ เป็นการที่เด็กจะได้

เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ใกล้ตัว และรวมไปถึงส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะมือของตนเอง

เวลาที่เด็กวัย 2-3 เดือนคุณเมีย พ่อแม่ต้องเน้าใจว่า พฤติกรรม เท่านี้เป็นไปตามลำดับขั้นพัฒนาการของเด็ก จึงไม่ควรดูดึงเขามือ ออกจากปากและไม่ให้เด็กได้แสดงพฤติกรรมตามวัย ชั้นร้าย ยิ่งจะ เป็นการทำให้การเรียนรู้ของเด็กช้าลงสังผลกระทบให้เด็กเครียดและหงุดหงิด คันเมื่อพ้นวัยนี้ไปจนถึง 3-4 ขวบปีแล้ว เด็กยังคุ้มครองอยู่ จึงค่อยปรึกษา คุณหมอหรือผู้รู้ เพราะอาจเกิดจากสาเหตุอื่นๆ และต้องการการแก้ไข ด้วยวิธีการที่เหมาะสมต่อไป

การช่วยส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัย 2 เดือน แม่ทำได้ง่ายๆ ด้วยการเล่น แนวโน้มของสีสีสีให้หนีอเบลหรือที่นอน ห่างจากหน้าเด็ก ประมาณ 1 ศอก กระตุนให้เด้มองตาม พุดคุยทำเสียงต่างๆ หรือ ร้องเพลง เพื่อกระตุ้นการได้ยินและต้องไม่ลืม ให้นอนคว่ำในที่นอนที่ไม่นุ่มนิ่ม เด็กจะได้ฝึกหัดให้แข็งแรง

พอมีบทบาทสำคัญ ในการช่วยกันดูแลเด็ก เพราะพ่อจะมีภาระตอบสนองหรือการเล่นกับเด็กที่แตกต่างกันกับแม่ การที่พ่อช่วยดูแลเด็กนั้น เป็นการสร้าง “สายใยแห่งรัก” ของครอบครัว ให้แน่นแฟ้นขึ้น

พ่อแม่คุกคุกปลูกรัก ลูกน้อยวัย 1-2 เดือน

พ่อแม่ควรแนะนำของสีสดใสที่เคลื่อนไหวได้ โดยแนวโน้มระดับ ที่ห่างจากหน้าเด็กประมาณ 1 ศอก ให้เด็กได้มองตามเพื่อฝึกสายตา

ทุกวันต้องหมั่นยิ่มแย้มหยอกเล่นพุดคุยจุกจิก จังจ้านกับเด็ก ทำ เสียงต่างๆ และร้องเพลงกล่อมหรือเพลงสนุกสนานท่วงท่านของสบาย ๆ ให้เด็กฟัง เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา เด็กจะส่งเสียงคุยกันๆ อาๆ ตอบอย่างเพลิดเพลิน ถือทั้งการพูดคุย การเล่นกับเด็กยังเป็นการ ส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ที่ดีอีกด้วย

จัดที่ให้เด็กนอนคว่ำบนที่นอนที่ไม่แข็งกระด้างหรือนุ่มนิ่ม เป็น เฟืองให้เด็กได้ฝึกยกศีรษะหรือขันคอนตอนคอนค่าว่า ล่าคัญคือ ที่นอน ที่นั่งเล่น ที่ที่จัดไว้ให้เด็กได้คีบคลานต้องไม่มีคอกหรือจากปิดกั้น เพราะเด็กจะได้หันหน้าไปมากว่าซ้าย เพื่อดูสิ่งต่างๆ รอบตัวได้

เดือนที่ 3

“เล่นกับหนูน้อยนะ”

รู้จักกันมา 3 เดือนแล้ว ตอนนี้คุณแม่คงพожะม่องอกแล้วว่า เด็กมีลักษณะนิสัยเป็นอย่างไร เพราะเด็กเริ่มแสดง “บุคลิก” ของตน ให้เห็น และการแสดงออกเพื่อตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ นั้น เริ่มมีความซับซ้อนมากขึ้น ต่างไปจากเดิมที่มีเพียงความต้องการพื้นฐานเบื้องต้น เท่านั้น

การมีสิ่งร้าวที่หมายจะมาระดุ๊น จะช่วยให้พัฒนาการทุกด้านของเด็กเป็นไปทางที่ดีขึ้น และเริ่วเข้า จากเดิมที่มีเด็กดื่น จะสื่อสารว่า ต้องการให้อุ้มและป้อนนม ก็พิมพ์ขึ้นเป็นความต้องการให้แบ่งปันภาษาโดยอุ้มและยกหัว เล่นด้วยกันบ้าง และเริ่มแสดงท่าทางที่ไม่ยอม เมื่อถูกทิ้งให้อยู่คนเดียว หรือเล่นคนเดียว เด็กวัย 3 เดือนนี้ชอบมากที่มีคุณภาพดียิ่ง มีความสุขเมื่อได้เห็นแม่ทำท่าสั่นหัว ตอบมือ หรือพ่อแกลเดิน ทำท่าหลอกหยอกเล่น

เมื่อแม่ประคองตัวเด็กขึ้นมาอยู่ในท่านั่ง เด็กจะขันคอด้วยขึ้น แต่ยังต้องพยายามจับไว้ไม่ให้ร้าวเมื่อว่างอนอนค่าว่าเด็กจะพยายามยกหัวและหน้าอกให้พ้นพื้นได้ช่วงเวลาสั้นๆ เวลาอนหนายอยู่เริ่มใช้มือปัดป้ายไปมา และอาจมือทั้ง 2 ข้างมาเล่นด้วยกันได้

เด็กจะมองตามแม่ที่เดินไปมาอยู่ต่อหน้าหรือในระยะใกล้ๆ ได้ดีขึ้น ช่วงเดือนที่ 3 นี้เด็กยังคงชอบก้มมือ และอมมือขึ้นรஸอย่างน่าเบื่อครอร้อย แต่ในเวลาอึกไปนาน เด็กจะเริ่มรู้จักเปิดมือ เริ่มคว้าจับสิ่งของต่างๆ เริ่มลองใช้มือ ลองขยับน้ำเล่น ยกมือขึ้นมาเพ่งมอง และเริ่มจำสิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น ดูได้จากการแสดงท่าทีดีใจ เมื่อได้เห็นคนที่ชอบและสิ่งที่ชอบ โดยเฉพาะเวลาที่หันพ่อแม่

เด็กเริ่มเล่นกับเสียงต่างๆ มากขึ้นการได้ยินเสียงดนตรี หรือเสียงที่น่าสนใจ จะช่วยทำให้หยุดร้องเมื่อยามที่กำลังงอ仗 และจะแสดงท่าทีตอบสนองโดยสิ่งเสียงอ้อแอ๊ดก่อน ย่างเข้าปลายเดือนที่ 3 เด็กเริ่มชอบทำเสียงคุยก้อแอ๊ อืออา เมื่อมีคุณแม่ด้วย บางครั้งอาจลังเสียงดังนานเป็นนาที ถ้าครั้งนี้พัฒนาการทางการฟังดีขึ้นมาก

เด็กจะเริ่มหันหาเสียงที่ได้ยินดีขึ้น เสียงพูดคุยก็ที่อ่อนโยนนุ่มนวลของพ่อแม่ จะกระตุ้นให้เด็กส่งเสียงตอบโต้ได้ดีกว่าเสียงของพ่อแม่หรือเสียงต่างๆ ที่ดังทึ่อหัว

เวลาที่แม่อยู่กับลูกและทำกิจวัตรร่วมกัน เช่น อาบน้ำ เปลี่ยนผ้าอ้อม หรือปอกน้ำม ฟ่อมแม่ต้องพูดคุยกับเด็กเสมอๆ ด้วยคำสั้นๆ ในน้ำเสียงอ่อนโยนนุ่มนวล เช่น เรียกชื่อของส่วนต่างๆ ของร่างกายของเด็ก เช่น “ยกแขนจ๊ะ” ขณะที่กำลังจับแขนเด็ก ฯลฯ แม้ว่าเด็กจะยังไม่เข้าใจสิ่งที่พูดนั้น แต่เด็กจะรับรู้ในเสียง รู้จักหัวข้อการสนทนากับความหมายกว้างๆ ของคำนั้นได้เป็นอย่างดี

วิธีการที่พ่อแม่สามารถส่งเสริมให้เด็กนิพัทธนาการตามทัย คือ การอุ้มท่านั่ง พูดคุยกับเด็กบ่อยๆ ให้เด็กคุ้นเคยกับเสียงและถ้อยคำ ให้นอนเปล หรืออู่ ที่ไม่มีดีบเพื่อให้เด็กได้ใช้สายตามองสิ่งต่างๆ ที่นำเสนอ

จากนี้ไป พ่อแม่ต้องเตรียมจัดห้องและบริเวณที่เด็กอยู่ ให้เป็นที่ที่ปลอดภัยสำหรับเด็กเล็ก พื้นที่และวัสดุอุปกรณ์ต้องเป็นวัสดุที่ทำความสะอาดได้ง่าย ไม่มีของที่เป็นอันตรายอยู่ใกล้ๆ เช่น กระถิกน้ำร้อน น้ำยาทำความสะอาดพื้น เครื่องแก้วที่แตกได้ หรือ ของที่มีขนาดเล็กๆ ที่ลูกอาจจะคว้าเข้าปากได้ง่ายๆ เช่น ยาเม็ดของผู้ใหญ่ เม็ดกระดุม กิบติดผม ปลอกปากกา ของเล่นขี้นเล็กกว่ามือลูก หรือแม้แต่ของเล่นขี้นใหญ่แต่เมื่อขึ้นส่วนประกอบเล็กๆ ที่อาจหลุดเข้าปากทำให้สำลักงงบอดได้ ผู้ใหญ่ในบ้านต้องละเอียดรอบคอบและระมัดระวังมากขึ้น เพราะเด็กจะเข้าสู่วัยที่ต้องพลิกตัวหรือคีบคลาน นั่นหมายถึงว่า พ่อแม่ต้องดูอย่างละเอียดรอบคอบว่า ทุกอย่างที่แบกใหม่ (สำหรับเด็ก) หรือดึงดูดความสนใจ ต้องไม่ทำให้เด็กเดินอันตรายที่ไม่คาดคิดขึ้นได้

ในช่วงนี้ กิจกรรมต่างๆ ของเด็กจะเริ่มเป็นเวลา ที่ดูเหมือนจะแน่นอนมากขึ้น แต่ บางครั้งอาจไม่เป็นไปตามที่คาดไว้ เช่น ล้าว่างมาก เด็กอาจหลับไปเลย หรืออาจจะอุ่งอ��กใจอยู่พักใหญ่ พ่อแม่ต้องเฝ้าระวัง

“เท็จไม่เอา ไม่สนใจลืม ขอให้พ่อแม่เข้าใจ และให้จัดเวลาทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอเหมือนเดิมในแต่ละวัน ซึ่งจะช่วยให้เด็กปรับตัวได้ดีกว่าการเปลี่ยนกิจกรรมไปมา จนเด็กเกิดความสับสน คาดเดาไม่ได้ว่าจะทำอะไรต่อไป รออีกไม่นานก็จะเข้าที่เก้าทางกวนนี้”

ในเวลา空暇จึงเดินเริ่มนอนได้นานขึ้น แต่ยังมีการตื่นขึ้นมาดูดนมบ้าง สักครั้ง สองครั้ง หรืออาจจะตื่นมากวน พลิกตัวไปมา เมื่อนอนคุ่งหลับคุ่งตื่น พ่อแม่ไม่ควรต้องหงстерิดๆ ลงที่ตีที่สุดคือ ให้รีบเข้ามาอุ่น ป้อนนม หรืออีกอย่างหลับลงอกครั้ง บางครั้งถ้าสังเกตดีๆ จะเห็นว่าเด็กมีท่าทีเหมือนดื่น แต่ก็หลับต่อได้อ่องในเวลาต่อมา

เด็กในัยนี้ ร่างกายจัดกระเบียดการนอน การตื่น ได้ดีขึ้น โดยในช่วงกลางวันเมื่อเด็กตื่นอยู่ ควรสร้างบรรยากาศในบ้านให้สดใส สนุกสนาน น่าสนใจ ขนาดเด็กพูดคุย เล่น หรือพากจากาเตียงมาเล่นข้างนอกเพื่อให้ตื่นนานขึ้นในตอนกลางวัน และเมื่อถึงเวลาก่อนตื่น กลางคืน ต้องปรับสภาพเด็กล้อมให้อยู่ในความสงบ สร้างบรรยากาศในห้องให้เหมาะสมแก่การนอน เช่น ไฟในห้องนอนต้องไม่สว่างนัก ไม่มีเสียงดังจากโทรศัพท์ วิทยุ หรือโทรศัพท์ค่ายกวน ไม่เว้นเดคคิหรือเล่นมากเกินไปเพื่อให้เด็กเรียนรู้ว่ากลางคืน มีด เงียบ ต้องนอน ปรับอุณหภูมิในห้องให้เย็นสบาย และอาจจะป้อนนมก่อนนอน พร้อมกับ

การเปลี่ยนผ้าอ้อมใหม่ให้ เพื่อให้เด็กได้หลับอย่างสบาย และอาจรวมถึงการกล่อมให้นอนตามวิธีที่แม่นั้นด้วย

มาถึงตอนนี้ พ่อแม่ลูกจะรู้ใจกันมากขึ้น แม้รู้ได้ว่าท่าทางและการร้องของเด็กแต่ละแบบนั้นหมายถึงอะไร และควรจะทำอย่างไรให้เด็กสบาย และอบอุ่นต่อไป เด็กจะเริ่มมีความไว้วางใจในสิ่งรอบข้าง ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีต่อบุคลิกภาพ และอารมณ์ของเขาต่อไปในอนาคต

พ่อแม่ลูกปลุกรัก

ลูกวัย 3 เดือน

พ่อแม่ต้องหมั่นคุ้มครองในท่านั่ง เพื่อให้ลูกฝึกทรงตัว

พูดเล่นพูดคุยได้ต่อกับลูกด้วยอารมณ์แจ่มใสเบิกบานอย่างสม่ำเสมอ โดยให้เห็นปากพ่อแม่ขณะพูดคุย ลูกจะได้จำรูปปากขณะออกเสียง เป็นการเตรียมพร้อมสำหรับการออกเสียงและการพูด แล้วจะเห็นว่าลูกน้อยพยายามที่จะส่งเสียงอา..อา..อย่างดังนี้เดียว

ที่สำคัญ...อย่าลืมทำความสะอาดของเล่นที่ลูกเลือกหรือจับปอยๆ เพราะลูกชอบนำของในมือเข้าปากทุกครั้ง เพื่อเรียนรู้ผ่านการดู การพิงเสียงการสัมผัส และการข่มวส

วัย 4-6 เดือน

“พลิกค่าว่าพลิก hairy ใกล้จะนั่ง”

ช่วงวัย 4-6 เดือนนี้ เด็กมีกิจกรรมอื่นๆ ในแต่ละวันมากกว่า การกิน นอน ขับถ่ายทำให้เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการและสมรรถนะ ตามวัยที่แตกต่างกัน ตามสภาพแวดล้อมและวิธีการเลี้ยงดู รวมถึง การกระตุนพัฒนาการอื่นๆ เช่น การเล่น การพูดคุยกับเด็ก เป็นต้น

ความสามารถบางอย่าง เด็กคนหนึ่งอาจทำได้ตอนอายุ 4 เดือน แต่เด็กคนหนึ่งอาจทำได้ตอนอายุ 5 เดือน พ่อแม่จึงไม่ควรเจาะจง ยึดมั่นกับช่วงเวลาที่เด็กจะทำได้หรือไม่ได้มากจนเกิดความเครียด

ลูกวัย 4-6 เดือนนี้จะดำเนินกับการเรียนรู้จากสิ่งใหม่ๆ รอบตัว ไปพร้อมๆ กับการที่พ่อแม่พูดคุยด้วยบ่อยๆ ร้องเพลงให้ฟังบ่อยๆ หรือ เริ่มเล่นนิทานอ่านหนังสือให้ฟัง หรือพาเด็กออกไปเดินเล่นนอกบ้าน เพื่อ

ให้มองดูสิ่งต่างๆ รอบตัวอย่างหลากหลาย การเขียนโน้มบายล์หรือ ตกแต่งห้องด้วยภาพสีสดใส หาของเล่นขยายให้เล่น เปิดเพลงให้ฟัง หา พื้นที่ให้เด็กได้พลิกค่าว่าพลิก hairy ใกล้จะนั่งได้เป็นอย่างดี

เด็กในวัยนี้ต้องขึ้นอย่างรวดเร็ว พ่อแม่จึงเห็นพัฒนาการ ใหม่ๆ ที่นาตื่นเต้นเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่หยุดหย่อน โดยเฉพาะช่วง แขน ลำตัวช่วงบนและคอของเด็กที่แข็งแรงขึ้นมาก เด็กควบคุม ร่างกายช่วงบนได้ดีขึ้น พลิกค่าว่า พลิก hairy คีบ และนั่งได้ แต่ต้อง มีผู้ใหญ่คอยช่วยพยุง หรือเด็กอาจนั่งได้เองช้าๆ ด้วยหน้าไม่ค่อย นานอกจากนั้น กล้ามเนื้อมัดเล็กๆ บริเวณคอ ไหล่ และหน้าอกก็พัฒนาขึ้น อย่างต่อเนื่องกัน

เด็กเริ่มเคลื่อนไหวควบคุมมือและนิ้วมือได้มากขึ้น เริ่มสำรวจสิ่งของต่างๆ รอบตัวแล้วเขย่า แทนที่จะนำเข้าปาก “ดูดซิม” เหมือนเด็ก่อน พัฒนาการที่น่าเต้นแต่นอกจากอ่างหืนก็คือ เด็กมองเห็นได้ไกล และขัดเจนมากขึ้น ดังนั้นโลกนี้จึงเป็นสถานที่ที่น่าสนุกสนาน มีสีสันและน่าค้นหามากขึ้น ถ้าหากแม้ไว้แผนกว่าหรือพ่อแม่แวน์ตาลาก ก จะเป็นสิ่งที่น่าสนใจของเด็กเป็นที่สุด จนรู้สึกไม่อยู่ต้องดึงผนังแม่ หรือค้ำแวน์ตาฟ่อทันทีและทุกครั้ง

เมื่อก่อนเด็กมองเห็นในหน้าพ่อแม่ได้ชัดเจนต่อเมื่อยืนหน้ามาใกล้ๆ แต่ตอนนี้เด็กมองเห็นได้ไกลถึงระดับนี้เท่านั่นของตัวเองแล้ว ทำให้เด็กวัยนี้พึ่งพาไม่ไหวที่สุดและตื่นเต้นดือการดูดน้ำเท่าตัวเอง

การฝึกให้รับประทานอาหารเสริม เช่น มันดัม หรือฟักทองต้มทั้งเป็นสูตรเด็กๆ ในช่วงยังนี้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อในปากของเด็ก ซึ่งจำเป็นต่อการหัดพูด รวมทั้งทำให้เด็กได้รู้จักกับรสชาติอาหารแบบใหม่ๆ อีกด้วย

เด็กเริ่มซุกซนมากขึ้น การเปลี่ยนผ้าอ้อมบันโธะจึงเป็นเรื่องที่ทำยากสักหน่อย แม่อาจต้องย้ายลงมาบันโธะผ้าอ้อมที่พื้นแทนเพื่อความปลอดภัย และไม่ควรปล่อยเด็กทิ้งไว้ตามลำพังแม้ว่าจะเป็นช่วงเวลาสั้นๆ ก็ตาม

ช่วง 4 - 6 เดือนเป็นช่วงเวลาแสนวิเศษสำหรับการพัฒนาทักษะทางภาษา เพราะเด็กเริ่มออกเสียงแบบต่างๆ มีการส่งเสียงให้กับเสียงนั้นติดตลอดเวลา อาทิ อาๆ อาๆ และเล่นเสียงไม่หยุดหย่อน ในบางครั้งอาจเริ่มได้ยินเสียงเบาๆ คล้ายๆ คำว่า “แม่” หรือ “พ่อ” แต่คงต้องรอระยะหนึ่งกว่าเด็กจะรู้จักเรียก “แม่” อย่างแท้จริง เพราะในเวลานี้เด็กพึ่งฝึกออกเสียงแบบต่างๆ เท่านั้น เสียงสรรค์ที่พ่อแม่ได้ยินเป็นครั้งแรกก็คือ เสียงหัวใจของเด็กอย่างสนุกสนาน

กิจกรรมสำหรับวัย 4 - 6 เดือนที่เริ่ม “อยู่ไม่สุข” นี้ พ่อแม่ควรเล่นชู้ของเล่นให้เด็กได้ไขว่คว้า ให้เด็กได้คีบคลานเล่นที่พื้น หา

ของเล่นสีสดชื่นใหญ่ที่ปลอกด้วยให้หยิบ จับ และให้คลีบไปหา นอกจากจะสนุกสนานเพลิดเพลินแล้วยังเป็นการฝึกกล้ามเนื้อของเด็กอย่างดีด้วย

มีหลายสิ่งที่พ่อแม่ควรให้เด็กเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ แม้เด็กจะยังพูดได้ตอบไม่ได้ ด้วยการพูดคุยกับเด็กบ่อยๆ เรียกชื่อ ส่งยิ้มให้ เล่นโยกเยก หรือลองเล่นจ้าวี่เบาๆ กับเด็กดู จะได้หัวใจและร่างกายร่วมกัน

พ่อแม่ต้องพูดคุยกับเด็กบ่อยๆ เพราะนับเป็นวิธีการฝึกพัฒนาการด้านการพูดของเด็กได้เป็นอย่างดี การพูดถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่กับเด็ก เช่น อาบน้ำ กินข้าว ใส่เสื้อ แต่งตัว นอกจากจะช่วยให้เด็กเพลิดเพลิน สนุกสนานมากขึ้นแล้ว ยังช่วยกระตุ้นให้เด็กพูดได้เร็วขึ้นอีกด้วย ที่สำคัญ อย่าลืมสอนให้เด็กเรียนรู้ที่มาที่ไปของเสียงที่ได้ยินด้วยการพูดคุยเพื่อเป็นการบอกเล่าให้เด็กรับรู้ เช่น...

“แน่...เสียงคุณพ่อเรียกคุณแหน่จั้ะ....”

“ลูกได้ยินเสียงนาฬิกาบี๊ก...บี๊ก...บี๊กนี้ยั่งๆ”

“เสียงกริ่งที่ประตูหน้าบ้านดังจั้ะ ไปดูกันดีกว่าว่าใครมาหาเรา”

เวลาอาบน้ำเป็นช่วงเวลาที่สนุกสนานมากขึ้นสำหรับเด็ก เพราะเด็กได้เรียนรู้ว่าร่างกายที่เคลื่อนไหวอาจทำให้เกิดสิ่งต่างๆ ขึ้น เช่น การตื้นในอ่างดังจอมแจ่ม

พ่อแม่ลูกปูกรัก

ลูกวัย 4-6 เดือน

พ่อแม่ต้องจัดพื้นที่ที่โล่งและปลอดภัยในบริเวณบ้าน ให้ลูกได้หัดคลาน คีบ คลาน อย่างไม่เป็นอันตราย

หากอาบน้ำใหญ่ๆ ที่สักสันต์ใส และปลอดภัย ให้ลูกได้หอบน้ำและคีบไปหาลูกจะได้ฝึกให้มีอิจฉับสิ่งของต่างๆ

เรียกชื่อลูกบ่อยๆ พูดคุยโดยติดลบ ยิ้ม เล่นกับลูกอย่างสนุกสนาน ทำเสียงสูงๆ ด่าๆ ทำหน้าตาคลา ปากวู่ แก้มป่อง ให้ลูกคุ้นเคยๆ ลูกจะชอบใจสีเสียงหัวใจเอื้ออาภารมณ์ดี

พูดถึงสิ่งที่กำลังทำอยู่กับลูก เช่น อาบน้ำ กินข้าว แต่งตัว ให้ลูกเรียนรู้

หากจะจากงานในบ้านให้ลูกได้นั่งคุ้ดตัวเอง ยิ้มและเล่นกับ
ญาติๆ เองบ้าง

จับประคองเพื่อฝึกการทรงตัวและยืนของลูก
เริ่มให้ลูกกินอาหารบดละเอียดแทนนมบางมื้อ เพื่อฝึกการกิน^{ลิ้น}
สำคัญที่สุดคือ อย่าปล่อยลูกทิ้งไว้ตามลำพัง แม้จะเป็นว่างสักๆ
เพียงไม่กี่นาทีก็ตาม

วัย 7-9 เดือน

“อยากรู้อยากเห็น”

เด็กน้อยจะสนใจเรื่องของการสำรวจแล้ว

เด็กวัยนี้มักค้นพบสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มากมายที่ทั้งน่าสนใจ
และน่าห่วงลุ้น ด้วยวัยที่มีความซุกซนมากขึ้น เด็กจึงต้องการพื้นที่ที่
กว้างขึ้นเพื่อออกสำรวจและคลานเล่นไปรอบๆ ตอนนี้แหล่งที่ฟอร์แม่
อย่างมีลักษณะต่างๆ รอบตัวเพื่อจะได้เฝ้าระวังเด็กได้ทุกอย่างที่เคลื่อนตัวไป
เพราะช่วงเวลาเดียว เด็กสนใจ อยากรู้อยากเห็นในทุกสิ่งทุกอย่าง โดย
เฉพาะของที่ห้ามไม่ให้เล่น เช่น ปลั๊กไฟ เป็นต้น

วัยนี้ กล้ามเนื้อมัดเด็กของเด็กเบ็งแรงมากขึ้นเข่นกัน เด็กๆ จะรู้จัก ปรบมือ รู้จักการใช้นิ้วเขี้ยวและน้ำท้าแม่มือที่บินของขึ้นเล็กได้ เปลี่ยน สรับมีดถือของเล็กได้

เด็กเริ่มเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น มีท่าทีและการแสดงออกถึง ความชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่างๆ เช่น ของเล่นและอาหารจากโปรด พ่อ แม่อาย่าเพื่อกรอบหรือจังหวะใจถ้าสังเกตเด็กเริ่มโนยนหรือหัวงสิ่งของช้าๆ นั่นเป็นเพราะเด็กถึงวัยกำลังเรียนรู้วิธีจับและปล่อยสิ่งของออกจากมือ จึงสนุกสนานกับการฝึกฝนทักษะที่ดันพไปใหม่นี้ไม่หยุดไม่หย่อน

ด้านการรับรู้และเรียนรู้พัฒนาขึ้นเข่นกัน เด็กๆ จักซื้อตัวเอง แล้ว และจะหันตามเสียงเรียกชื่อ ถึงแม้จะยังพูดไม่ได้ แต่เริ่มมีการ ออกเสียงในหลายๆ รูปแบบคล้ายๆ การพูดและเริ่มมีการ “แสดง ความคิดเห็น” เช่น ส่งเสียง หัวเราะ หรือกรีดหัวดังๆ และเริ่มเข้าใจ ความหมายของคำว่า “อย่า” หรือคำว่า “ไม่”

สิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับเด็กวัย 7 - 9 เดือน จะเริ่มนากขึ้นกว่าช่วงที่ผ่านมา พ่อแม่ต้องทำงานหนักขึ้นด้วย เพราะ ต้องจัดบ้านให้ปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุที่คาดไม่ถึงจากความ อยากรู้อยากเห็น (โดยไม่กลัวอันตราย) ได้ฯ ของเด็ก

เพื่อให้เด็กพัฒนาทักษะและสมรรถนะตามวัย พ่อแม่ควรจัด บ้านให้เป็นสถานเด็กเล่นที่น่าสนใจ ด้วยการนำเบาะมากองช้อนกันให้ เด็กคลานเข้ามานั่ง หรือสลับเบาะไปทางโน้นบ้างทางนั่นบ้างเพื่อส่งเสริมให้ เด็กได้เรียนรู้ด้วยการสำรวจและฝึกกล้ามเนื้อมัดใหญ่ไปพร้อมกัน

ในว่างเวลานี้ เด็กๆ ลืกสึกกลัวการจากพ่อแม่ จึงแสดงความกลัว และพยายามเกาะติดเมื่อพ่อแม่ หรือคนที่เลี้ยงดูอยู่ใกล้ชิด เกรงว่าจะ จากไปไหน แม้จะเป็นเวลาเพียงชั่วประเดียวเดียว เช่น การเข้า ห้องน้ำกัด adam

การทำอะไรช้าๆ อย่างสม่ำเสมอตามกิจวัตรประจำวันที่ทำจะ ช่วยลดความกลัวของเด็กลงได้ เช่น ให้นอนหลังตื่นนอน หรือให้อาหาร ว่างตอนป่าย การทำเหมือนกันทุกๆ วัน ช่วยให้เด็กคาดหมายสิ่งที่จะ เกิดขึ้นเป็นลำดับในแต่ละวัน และช่วยให้ครูรู้สึกมั่นคงปลอดภัยด้วย

การเล่นจังเอ้อ และเล่นซ่อนหาเป็นกิจกรรมสนุกที่เด็กชอบ และ เป็นกิจกรรมที่ช่วยลดความกลัวของเด็กลงได้ พ่อแม่อาจแก้ลังนำ ตุ๊กตาตัวโปรดไปซ่อน และชวนเด็กไปหาให้พบ

กิจกรรมที่เล่นกับเด็กมาตั้งแต่ 3-4 เดือน อย่าเพิ่งทิ้ง เพราะเด็กยังสนุกอยู่ อีกทั้งยังช่วยกระตุนส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี เช่น พุดคุยกับเด็กบ่อยๆ เล่นนิทาน อ่านหนังสือ และร้องเพลงให้ฟู๊กฟัง อย่างสม่ำเสมอทุกวัน ทัดให้ถือข้อนตักอาหารเอง หัดดื่มน้ำ ดื่มน้ำจากถ้วย ทานนมปั่งแท่งหรือผลไม้เป็นชิ้น เช่น มะละกอทั้งหั่น มันดันหั่น พักทองต้ม ให้เด็กถือและแทะเล่น เพราะฟันกำลังขึ้น (เมื่คราวใช้ร้าวหรืออาทิตย์ขึ้นเล็กๆ ก็ทำให้เด็กคลำได้) ให้เด็กถือแทะเล่น เพราะเด็กฟันกำลังขึ้น อย่าลืมให้เด็กเล่นกับกระจาดเงา และที่สำคัญคืออย่าลืม เล่นนิทานและอ่านหนังสือให้ฟู๊กฟัง

เด็กวัยนี้สนใจสีและคำศัพท์ โดยเฉพาะคำคล้องจอง และชอบดูรูปภาพที่มีสีสัน พ่อแม่ควรอ่านหนังสือให้ฟู๊กฟัง หนังสือภาพสัตว์นับเป็นการเรียนด้านที่ดี เพราะกระตุนความสนใจและทำให้เด็กได้เรียนรู้สีสีงрапลากๆ ในเม่า ได้ง่ายขึ้น ร้องเพลงและทำท่าทางเล่นด้วยกัน เช่น จับปูด้ำยามปูนา แมงมุมขย่มหลังคา จำจี๊มเบือเปราะฯ ฯ

สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติทั้งภายในและภายนอกบ้านเป็นสิ่งที่น่าดื่นด้น พ่อแม่ควรใช้ช่วงให้เด็กดูสิ่งต่างๆ พร้อมกับเรียกชื่อของของสิ่งนั้นไปด้วย จะช่วยส่งเสริมธรรมชาติความต้องการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นอย่างดี

พ่อแม่อย่าลืมให้โอกาสเด็กได้คืนและนั่งเล่นเอง โดยมีแม่คอยระวังอยู่ข้างหลังให้เล่นสิ่งที่มีสี และขนาดต่างกัน เช่น ลักษณะนิวเรียน - หยาบ อ่อน - แข็ง ให้หยิบจับสิ่งของ เข้า - ออก จากถ้วย หรือกล่องกลึงของเล่นให้เด็กมองตาม

พ่อแม่ลูกปฐกรัก

ลูกวัย 7-9 เดือน

พ่อแม่ควรให้คุกได้คีบ คลาน และนั่งเล่นเอง แทนการอุ้มตลอดเวลา แต่ต้องด้อยร่วงอยู่ข้างหลัง อย่าปล่อยให้ลูกคลานสายตาเป็นอันขาด

หม่นพูดกับลูก และการพูดคุยต้องทันหน้าเข้าหาลูก เพื่อให้ลูกได้มองหน้า มองปากเวลาพูด

หากของเล่นที่มีลักษณะแตกต่างกันทั้งรูปทรง สีสัน และผิวสัมผัส เช่น เรียบ หยาบ นุ่มนิ่ม อ่อน แข็ง มากให้ลูกเล่น

เล่นกลิ่นคุณบลหรือของเล่นอื่น เช่น ภาชนะเล็ก ให้ลูกมองตาม การเล่นจะเอื้ และเล่นซ่อนของให้ลูกหา จะสร้างความดีน์เด้น เช่น ซ่อนตุ๊กตาหมีไว้ใต้ผ้าห่ม ต้องซ่อนแบบให้ลูกเห็นบางส่วน อย่าซ่อนมิดชั้น ลูกหายไม่เจอก

เล่นรำทำเพลง ปัจจบນอับคุกบ้าง พร้อมทำท่าทางต่างๆ เล่นน้ำมือ ในเพลงจับปูดำ ขยำปูนา แมลงมุมลาย หรือเล่นจ้ำจั่นจะเชือเปราะ

เตรียมอาหารให้ลูกพยายามส่องไฟโดยไม่เหละหรือเลอะเทอะ เช่น ข้าวสุก มะละกอหั่น พักทองหั่น (ห้ามให้เมล็ดกระหรือผลไม้ที่มีเมล็ดติดอยู่)

ให้โอกาสลูกหัดดื่มน้ำจากแก้วโดยพ่อแม่ช่วยจับแก้ว

ให้โอกาสลูกได้บันทึกยืนบัง เพราขาของลูกเริ่มนับน้ำหนักตัวเองได้บังแล้ว แต่ยังทำได้ในเวลาสั้นๆ

วัย 10-12 เดือน

“ตั้งไข่ล้ม ต้มไข่กิน หนูจะยืนแล้วจ้า”

เด็กวัย 10 - 12 เดือนนี้เมื่อยอนอยู่นิ่งเฉย เพราะสนใจครัวเรือน
เสียทุกอย่างการทำงานประسانกันระหว่างมือกับตาดีขึ้นมาก รวมทั้ง
การควบคุมมือและบิ๊มอกริดขึ้นด้วย จึงไม่น่าแปลกใจที่เด็กจะชอบเล่น
เคารสิ่งของใส่กล่องแล้วเทออก จากนั้นก็หยิบมาใส่ใหม่ ทำอย่างนี้ช้า
แล้วช้าเล่าเป็นช่วงระยะเวลานานๆ เด็กบางคนสามารถนั่งเล่นอย่างนี้
ได้หลายสิบนาที นอกจากนี้ เด็กยังสนใจการกระทำที่ “เป็นเหตุเป็น
ผลต่อ กัน” ด้วย เช่น ล้อที่หมุนทำให้รถลากเคลื่อนที่ไปได้

ตอนนี้เด็กจับขอนได้มั่นคงขึ้นแล้ว จึงสนุกับการตักอาหารเข้าปากด้วยตัวเองเมื่อว่าจะเละเปรอะเปื้อนไปบ้าง ก็ขอให้พ่อแม่ทำใจเพียงแค่เดรีมหัวไว้ชิดทำความสะอาดก็พอ ที่สำคัญคือ ควรส่งเสริมให้เด็กินอาหารเองในแต่ละมื้อ และเด้มน้ำจากแก้วเอง ให้ถือผ้าหรือผลไม้ไว้แหะกินเล่น เท่านี้ล้วนเป็นแนวทางที่ดีในการส่งเสริมพัฒนาการด้านการกินของเด็ก นอกจากจะทำให้เกิดความภูมิใจในสิ่งที่ตนทำแล้วยังสร้างความมั่นใจให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี

ความพยายามในการคลานในช่วงวัยที่ผ่านมา ช่วยฝึกล้านเนื้อขาของเด็กให้แข็งแรงขึ้นอย่างมาก เมื่อถึงตอนนี้ เด็กจึงพยายามคลานนี้เป็นมีความช่วยเหลืออย่างพยุงเด็กน้อยพร้อมกับการเดินก้าวแรกในขณะที่ลับมือพ่อแม่หรือยื่นให้เด็กน้อยได้เดิน แต่หากเด็กในวันนี้ยังไม่เริ่มเดิน ก็ไม่ต้องกังวลใจใดๆ เพราะเด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการในด้านนี้แตกต่างกันตามจังหวะเฉพาะตน ลีบแม่จะหลับบ้าง แต่นั้นไม่ได้หยุดยั้งความพยายามของนักสำรวจน้อยคนนี้เลย เด็กยังคงเดินเตะและปี๊ทัวบ้าน หรือยื่นให้เด็กสิ่งนั้นสิ่งนั้นหรือคนนั้นคนนั้นที่อยู่ใกล้มือไม่ที่หยุด

เมื่อเด็กเรียนรู้ว่า ข้า 2 ข้างนี้สามารถพาเคลื่อนที่ไปไหนต่อไหนได้ จึงสนุกและหลงใหลความเป็นอิสระในการไปในมานีด้วยสองขาของตัวเอง แต่ยังต้องอาศัยคน เฟอร์นิเจอร์ เก้าอี้ โต๊ะ เตียง และของอื่นๆ ในการเดินพยุงตัวและเดิน เด็กจะขาดความมั่นใจทันที หากต้องเดินไปในบริเวณพื้นที่กว้างโล่งและไม่มีอะไรให้ยึดเกาะ ดังนั้น เมื่อเด็กสามารถยืนด้วยตัวเองได้มั่นคงแล้ว พ่อแม่อาจกระตุ้นให้ก้าวเดินสักๆ โดยดอยห่างอกมาเพียงเล็กน้อย แล้วข้ามลงรองรับพร้อมเรียกให้มาหา เด็กจะได้มีแรงจูงใจที่จะฝึกเดิน ที่สำคัญต้องไม่ลืมชุมเชยให้กำลังใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเด็กเดินมาสู่อ้อมแขนของพ่อแม่ได้โดยไม่ล้ม

สิ่งที่นาตื่นเต้นที่สุดในช่วงวัยนี้คือ คำแรก “ที่มีความหมาย” ของเด็ก ซึ่งอาจจะไม่ใช่คำที่พ่อแม่คาดหวังไว้ หรือพยางค์ “ฝีก” ให้พูดมาโดยตลอดได้ เด็กจะเริ่มเขื่อมโยงถ้อยคำกับวัตถุหรือคน และเอ่ยคำคำนั้นออกมาอย่างตรงตามความหมาย เช่น เด็กอาจจะร้องเรียก “แม่” และ “ป้อ” เมื่อเห็นแม่หรือพ่อข้าไปทาง หรือ

พูดว่า “หม่า” เมื่อจะรับประทานอาหาร หรือเรียกเมวว่า “เหมียว”

ช่วงเวลาที่ได้ยินคำแรกที่เด็กพูดได้และได้เห็นการเดินก้าวแรกของเด็ก นับเป็นช่วงเวลาที่สำคัญยิ่งสำหรับพ่อแม่ นั้นแสดงให้เห็นว่าเด็กสามารถทำพหุติกรรมต่างๆ ได้ เพราคลามเนื้อส่วนต่างๆ ทำงานประสานกันเป็นอย่างดี การส่งเสริมให้ได้เรียนรู้และเคลื่อนไหวร่างกายอยู่เสมอจะช่วยสร้างความมั่นใจให้เด็กมากขึ้น

การสื่อสาร 2 ทางเป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นการสอนให้รู้ว่าสิ่งที่เด็กพูดหรือกระทำนั้นมีผลต่อคนอื่น ดังนั้นพ่อแม่ต้องส่งเสริมด้วยการคุยและเล่นกับเด็กบ่อยๆ ร้องเพลงให้ฟัง พร้อมกับท่าทางประกอนและขี้ขวนให้เด็กฟังเพลงและสนุกสนานจังหวะดนตรี ชื่นชมทุกครั้งเมื่อเด็กทำอะไรใหม่ๆ ได้ หาดูก้าผ้าผ้านุ่มๆ ให้กอด หาลูกนอลainไปใหญ่ให้กลิ้งเล่น บอกชื่อเรียกอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ตามแล้วให้เข้าใจส่วนไหนเรียกว่าอะไร เช่น “ไห่มือ” “ไหแนน” ขี้ขวนให้ดูรูปภาพใหญ่ๆ ในหนังสือ ทางของเล่นประเทบนลือไม้รูปทรงต่างๆ หรือทางกระป๋องให้เด็กดัดแปลงของใหม่ๆ ของเล่นอย่างน้ำ เล่นซ่อนของ จัดห้องให้คลาน ตั้งใจอย่างปลดปล่อย จับมือให้หัดเดิน เล่นเกมໄล้จับ เล่นเกมปรบมือ เล่นเกม “จี๊ดอ້” ใบมือบ้ายบาย ส่งจุน ให้อิสระในการลูกขี้นึ่น หัดเดิน และกินอาหาร เหล่านี้คือการให้โอกาสที่ยิ่งใหญ่เพื่อให้เด็กได้มีการเรียนรู้ และสร้างสมรรถนะในการพัฒนาตามร้อยได้อย่างดีที่สุด

พ่อแม่ต้องระมัดระวังข้าวของต่างๆ ที่วางอยู่ในบริเวณที่เด็กสามารถเอื้อมถึง ที่ล้มไม่ได้คือ การหมั่นสำรวจตรวจสอบความปลอดภัยในบ้านให้ปลอดภัยอยู่เสมอ

พ่อแม่ลูกปุกปุกراك

ลูกวัย 10 - 12 เดือน

พ่อแม่ควรจัดที่ให้คลาน และเกะเดิน อย่างปลดปล่อย และให้โอกาสลูกเกะยืนตั้งใจ จับจุนมือ 2 ข้างพาเดินช่วงสั้นๆ

หมั่นเล่นสนุกๆ ด้วยกัน เช่น เกมจี๊ดอ້ ให้หยอดของออกจากกล่อง หรือใส่กล่อง เล่นค้นหาของที่ซ่อนได้ฝ่า

ให้โอกาสลูกได้ประคองแก้วพลาสติกดีมีน้ำเอง ให้จับข้อนอาหารรับประทานเอง

เอยชื่อสิ่งของที่ลูกหยอด หัดชี้และเรียกชื่อส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างชัดด้อยขัดคำ ให้ลูกรู้จักความหมาย

ร้องเพลงหรือเปิดเพลงสนุกๆ แล้วขี้ขวนให้ลูกโยกตัวหรือปูร่ม มือตามจังหวะ

วัย 13-15 เดือน

“สนุกสนานการหัดเดิน”

ลูกวัย 13-15 เดือนนี้สามารถเดินได้เองแล้ว แต่ยัง “เตาะแตะ” อยู่บ้าง พ่อแม่ต้องช่วยจูงเดินบ้างในบริเวณพื้นที่ที่ไม่เรียบ เด็กมีทักษะทางด้านการฟังดีขึ้นมากและเป็นการฟังอย่างเข้าใจความหมาย เด็กสามารถเข้าสู่ส่วนต่างๆ ของร่างกายตามคำบอกได้ นั่นหมายความว่า พ่อแม่ต้องหัดชี้และพูดชื่อส่วนต่างๆ ของร่างกายให้ลูกฟังมาแล้วในช่วงอายุก่อนหน้านี้

เด็กมีพัฒนาการด้านการควบคุมการทำงานของกล้ามเนื้อมัดเล็ก แขนและมือดีขึ้น สังเกตได้จากการตักข้าวใส่ปากนั่นจะหากเลอะเทอะน้อยลง ดื่มน้ำจากถ้วยได้เอง ดังนั้นจึงเป็นช่วงเวลาที่ดีที่จะให้เด็กเลิกดูดนม หรือดูดน้ำจากขวด มาดื่มจากแก้วแทน

เด็กวัยนี้รู้อะไรมากขึ้นและศึกษาเรียนรู้กับกิจกรรมประจำวันต่างๆ แล้ว จึงให้ความร่วมมือในการทำอะไรๆ ในกิจกรรมประจำวันดีขึ้น เช่น เวลาแต่งตัว อีกทั้งยังเข้าใจคำรามง่ายๆ เช่น พ่ออยู่ไหน แม่อยู่ไหน ลูกกำลังถือของอะไรอยู่แล้วพ่อแม่เอ่ยปากขอ ก็จะเข้าใจและส่งให้

กิจกรรมที่พ่อแม่ต้องช่วยส่งเสริมเด็กวัยนี้ คือหมั่นชวนพูดคุย โต้ตอบ ซึ่งนี้ให้สังเกตสิ่งของและคนรอบข้าง เล่นเกมง่ายๆ เช่น ซ่อนของเล่นให้ผู้อื่นเห็น ผู้อื่น ผู้เชิดหน้า ให้ห้ามของที่ห่อไว้ให้ผู้อื่น เด็กจะเล่นด้วยความสนุกมาก พ่อแม่ต้องหาเวลาอ่านหนังสือภาพ ชี้ให้ดูภาพ และเล่าเรื่องสั้นๆ ให้ฟัง และให้โอกาสเด็กได้ทำอะไรๆ เอง โดยพ่อแม่ช่วยเหลือตามสมควร

เมื่ออายุครบ 15 เดือน ส่วนใหญ่เด็กจะเดินได้แล้ว แต่ยังคงเป็นระยะสั้นๆ ถ้า娘่ายองๆ อยู่ก็สามารถลากบินเข้าสู่สองและเดินได้ เดินโดยหลังได้ 2 - 3 ก้าว และเริ่มหัดคลานเข้าสู่บันได

พ่อแม่ลูกปลุกรัก ลูกวัย 13-15 เดือน

พ่อแม่ควรพูดคุยให้ดีตอนให้นมกันนั้น และต้องพูดคุยในเรื่องราวที่เกี่ยวกับว่าการกินอาหารนอน พ้ออุทั้งชั่วขันให้สังเกตสิ่งของและผู้คนรอบข้าง

จัดหานั่งสือภาพเล่นให้ญี่สุว่างนมสมวัยของลูกมาให้แล้วขี้ชวนให้ดูหนังสือภาพ พ้ออุบั้นเล่นนิทานสั้นๆ ให้ฟัง

ให้โอกาสลูกได้ตักอหาราจากถ้วย ดื่มน้ำและนมจากแก้ว ให้ลูกแต่งตัวเอง โดยพ่อแม่ช่วยเหลือได้ตามสมควร

สอนให้ลูกทำกิจวัตรประจำวันให้เป็นเวลา เช่น แปรงฟันเมื่อตื่นเข้าและก่อนนอนสำคัญที่สุดคือ พ่อแม่ต้องระมัดระวังความปลอดภัยในบ้านอยู่เสมอ

วัย 16-18 เดือน

“นักสำรวจตัวน้อย นักทดสอบตัวจ้อย”

เด็กวัย 16-18 เดือนเดินได้คล่องแล้ว راكๆ อาจต้องช่วยพยุงบ้างบินหน่อย แต่ความจริงแล้วเด็กได้เติบโตมากแล้ว เมื่อครบ 18 เดือน และเริ่มหัดข้ามเหลือตัวเองในเรื่องง่ายๆ เช่น ยอดถุงเท้า รองเท้า และถุงเสื้อ แต่ยังไม่ค่อยได้ เพราะวันตอนการใส่เสื้อ ใส่ถุงเท้านั้นยากกว่าถอดด้วยอีก

นอกจากเดินได้และชอบเดินเป็นอย่างมากแล้ว เด็กวัยนี้ยังชอบสำรวจจอกัดด้วย เห็นได้ชัดว่าเด็กวัยนี้จะกระตือรือร้นที่จะสำรวจสิ่งแวดล้อม ด้วยการสัมผัสและลองใช้ประสบการณ์ที่พบเห็นในการสำรวจ ดังนั้นควรระมัดระวังสิ่งที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก

นอกจากสำรวจสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ แล้วยังขอบ “ทดสอบ” สิ่งต่างๆ และดูผลของการกระทำ เช่น โยนของเล่น เพื่อดูว่าจะตกลงมาอย่างไร ถ้าพอยิ่ง และรู้สึกสนุก จะโยนข้าแล้วข้าอีก ถ้ายังไม่พอใจหรือไม่สนุกใจหยุดเพื่อหาวิธีอื่นๆ ต่อไป เช่น โยเบ้าเครื่องขี้นอันๆ มาโยน หรือขอร้องให้ผู้ใหญ่เก็บสิ่งของที่โยนแล้วมาให้ เพื่อที่จะโยนอีกอยู่อย่างนั้น

ด้านภาษาและถ้อยคำ เด็กัย 16 - 18 เดือนเข้าใจความหมายของคำมากขึ้น แต่ยังพูดได้น้อย โดยเริ่มพูดเป็นคำๆ อย่างน้อย 10 คำ รู้จักของของที่ต้องการ เช่น นม น้ำ และทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้

การรับมือกับนักสำรวจน้อยที่ยังไม่รู้จักโลกใบเม็ดพอ พ่อแม่ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้มีความปลอดภัย และมีกิจกรรมเสริมความอยากรู้อยากเห็น ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างสนุกสนาน และสอดคล้องกับความสามารถ เช่น ให้โอกาสได้เดิน วิ่ง และหยิบจับสิ่งของโดยระมัดระวังความปลอดภัย ร้องเพลง คุยกับเด็กเรื่องกับสิ่งรอบตัว เล่นเกมง่ายๆ จัดหาและทำของเล่นที่มีสี และรูปทรงต่างๆ ให้เล่น ปล่อยให้เล่นสนุกับ น้ำ ทราย และพ้ายฟองของน้ำ หาช้อน ถ้วยใบเล็ก หรือที่ตัก ให้ไดรินน้ำ เทน้ำ เติมน้ำ กրอกน้ำจานล้นขนาด แล้วเทน้ำออกจากขนาด เล่นสนุกกับการตื้นๆ ให้กระจาย เป็นต้น

เมื่อออกไปนอกบ้าน ควรให้เวลาภับเด็กในการสำรวจผู้คน และสิ่งของต่างๆ เพราะเด็กในวัยน้อยในวัยแห่งการอยากรู้อยากเห็น ไม่ว่าจะเป็นคนหรือสัตว์ในอาชีพต่างๆ เช่น บุรุษไปรษณีย์ ตำรวจ พนักงานขายของ พนักงานขับรถเมล์ หรือสิ่งของต่างๆ เช่น กระดาษห่อของหรือสัตว์ เช่น ฝีเสือและแมลงต่างๆ ที่ไม่มีพิษ ให้โอกาสเด็กได้สนุกกับการดันพับสิ่งแพลตใหม่ในชีวิตบ้าง ก็จะดีเป็นที่สุด

เด็กกำลังเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ และทำอะไรเองได้หลายอย่างมากขึ้นทุกวัน อีกทั้งยังสนุกับการเลียนแบบท่าทางของผู้ใหญ่ เช่น โยกกายส่ายสะโพกเมื่อได้ยินเสียงเพลง ทำท่ากำลังรับประทานอาหารหรือทำน้ำเค็นไหว้ปีมา

เด็กวัยนี้ขอบเลียนแบบคำพูดของพ่อแม่หรือคนใกล้ชิด รวมถึงบทกลอนหรือคำกลอนง่ายๆ ที่พ่อแม่อ่านหรือท่องให้ฟังบ่อยๆ เรียกชื่อสมาชิกในครอบครัว ส่งเสียงร้องๆ เลียนแบบเสียงรถ หรือเลียนเสียงสัตว์ต่างๆ เช่น เสียงสุนัขท่านบอกๆ หรือ โวยๆ เสียงแมวว้องเหมียวเหมียว เสียงลูกหนูร้องอู้ด อู้ด เป็นต้น

พ่อแม่ลูกปลูกรัก ลูกวัย 16-18 เดือน

พ่อแม่ยังคงต้องระงับความปลดภัยในบ้านมากขึ้น เช่น บริเวณบันไดหรือในที่ที่มีสิ่งที่จะเป็นอันตรายต่อลูก

หากของเล่นหลากหลายให้ลูกเล่น ซึ่งไม่จำเป็นต้องซื้อ เพราะของทุกอย่างในบ้านเป็นของเล่นของลูกทั้งนั้น เช่น ถ้วยพลาสติก จาน ช้อน กล่องกระดาษ ขนาด ดิน ทราย น้ำ

จัดหาของเล่นที่ใช้ออกกลางแจ้ง เช่น รถจักร เพื่อกระตุนให้ลูกเดิน

ให้โอกาสเด็กได้ถือด้วยน้ำหรือให้ข้อนดักอาหารเองบ้าง

ยอมให้ลูกช่วยทำงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ เช่น กวาดบ้าน พับผ้า แต่ต้องไม่คาดหวัง และกดดันว่าลูกต้องทำได้อย่างเรียบร้อย หรือสมบูรณ์

วัย 19-24 เดือน

“ซักจะรู้ภาษาแล้วนะ”

เด็กวัย 2 ขวบเรียนรู้ภาษาได้อย่างรวดเร็วมาก และจะจำคำศัพท์ให้ตีรู้ จำกัดข้อ้อค้างเอง บอกให้ได้ว่า “หนูชื่ออะไร” เริ่มพูดให้ตอบ แสดงความต้องการ หรือเรียกสิ่งต่างๆ และคนคุ้นเคย ด้วยการพูด 2-3 คำติดต่อกัน หรือประสมคำ 2 คำเข้าด้วยกันเพื่อพูดเป็นประโยค เช่น “นมอีก” “พ่อ - บ้าน” (หมายถึง คุณพ่ออยู่บ้าน)

เด็กวัยนี้สนใจครัวเรือนทุกสิ่งทุกอย่าง ชอบฟังนิทานที่ใช้คำง่ายๆ สั้นๆ สนใจเรียงต่างๆ และคำซ้ำๆ จำนวนมาก ชอบฟังเพลงและบางครั้งอาจมีการร้องคลอดตาม พ่อแม่ควรอ่านหนังสือภาพกับเด็ก เก่าเรื่องราวหรือนิทานสั้นๆ ที่มีเนื้อหาง่ายๆ เพื่อประเมินความสามารถ การฟังนิทานเป็นประจำยังช่วยให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ รวมทั้งความหมายใหม่ๆ อีกด้วย

กล้ามเนื้อทั้งมัดใหญ่และมัดเล็กเข้ากับข้าทางจนเด็กสามารถควบคุมได้แล้ว แม้จะยังไม่คล่องแคล่วครอบคลุมทุกอิริยาบถ แต่สามารถเดิน วิ่ง กระโดด และยกน้ำหนักได้ ก้มหอยของที่พื้นได้ พูดคุยรวมที่สร้างความปวดเดือดร้อนแก่กล้ามที่สุด คือ ขอบร้องของนกจากนั้น เด็กยังนั่งขับจักรยาน ลุบ คลำ สัมผัสของต่างๆ โดยเฉพาะการเทขายของจากขาด และจับแท่งสีจีดเขียนเป็นเส้นอีกทั้งยังใช้ขอนได้คล่องแคล่วดี ลดภาระงานขาสันหลังลงได้ สามารถลื้อแบบผ่าหน้าของได้ แต่ยังต้องมีผู้ใหญ่ช่วยบังคับรั่ง เก็บเดียวกันที่รู้จักแปรปันแต่ต้องค่อยช่วยจับแบ่ง รวมรองเท้าของได้ แต่ยังผูกเชือกติดกระดุมไม่ได้รวมทั้งสามารถแยกจากพ่อแม่ได้ช้าๆ ดูอ่อนโยนให้เด็กเข้าใจความหมายของพิธี ร้อน หนาว แห้ง ฝน ละเรียน รู้มารยาหาทางสังคมเบื้องต้นได้แล้ว คุณเจึงสอนให้รู้จักทักษะ ขอบคุณ และขอโทษด้วยเวลาที่เหนื่อยสบายนม เด็กยังน้ำเสียงไม่สามารถรับรู้สิ่งต่างๆ ได้ด้วยเหตุผลง่ายๆ ได้เหมือนกัน ที่สำคัญคือ พ่อแม่ทำได้เป็นตัวอย่างที่ดีตลอดเวลา เพื่อให้เด็กเลียนแบบ

สิ่งที่พ่อแม่ต้องเตรียมตัวให้ดีไว้รับมือสำหรับเด็กวัย 2 ขวบ คือ ต้องใจเย็น และใจแข็ง เมื่อเด็กพยายามทำสิ่งใด ควรสนใจ ชี้แนะ และให้กำลังใจ โดยให้คิดเอง และทำบ้าง ฝึกให้ช่วยดูแลของ เก็บ กิน ข้าวของ ขับถ่ายให้เป็นที่ รู้จักล้างมือก่อนกินอาหารและหลังขับถ่าย ให้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในบ้าน

สิ่งที่เด็กชอบที่สุดคือ “ไปเที่ยวนันตะ” จึงควรพาเด็กไปเดินเล่นนอกบ้านบ้าง เด็กจะได้สนุกกับการออกไปปั่นนกบนไม้ ปืนป้ายเครื่องเล่น หรือสิงค์ต่างๆ ขณะที่ยังจับมือพ่อแม่อยู่ นั่นถือว่าพ่อแม่กำลังให้โอกาสเด็กลองสิ่งใหม่ๆ ในชีวิตของเด็กเลยที่เดียว

เด็กวัยนี้ เริ่มเข้าสังคม รู้จักเล่นกับเด็กอื่นแล้ว แต่ยังไม่ยอมแบ่งปันของเล่นให้ ลักษณะเด่นของเด็กวัยนี้คือชอบทำอะไรด้วยวิธีของตัวเอง และมีพูดที่ติดปากกว่า “ไม่”

แต่ถึงแม้จะพูดคำว่า “ไม่” บ่อยๆ พ่อแม่อาจทำเป็นไม่ใส่ใจ บังก์ได้ แต่ควรให้เด็กรู้ว่า พ่อแม่กำลังฟังอยู่ แม้ว่าไม่อาจทำตามสิ่งที่ต้องการได้ทั้งหมดก็ตาม

“แม้รู้ว่าหมูกำลังลุก อยากอยู่ลุ่นต่อ แต่เราต้องกลับบ้านเดี๋ยวนี้แล้วล่ะจ๊ะ” หรือ

“จ๊ะ พ่อรู้ว่าลูกอยากกินขนม 2 ชิ้นนี้ แต่ลูกทานได้แค่ชิ้นเดียวเท่านั้นนะครับ”

เด็กจะเรียนรู้ว่าพ่อแม่ใส่ใจความรู้สึก และความต้องการของตนเสมอ รู้ว่าตัวเองเป็นคนสำคัญของพ่อแม่ จึงทำให้เด็กรู้สึกอบอุ่น และเกิดความมั่นคงทางจิตใจ

พ่อแม่ลูกปลุกรัก

ลูกวัย 19-24 เดือน

พ่อแม่ต้องหมั่นคุยกับลูก ชักถามให้ลูกตอบด้วยถ้อยคำและภาษาที่ลูกต้องขัดเจน เพื่อให้ลูกจากจำและพูดตามอย่างลูกต้อง รับฟังลูกมากๆ เพราะลูกกำลังพยายามบอกถึงความต้องการ

ให้โอกาสลูกได้ร่วมด้วยตัวเอง เช่น สามสีอ่อน กินอาหารเอง แปรงฟัน ขับถ่ายให้เป็นที่ ล้วนมีก่อตนินอาหารและหลังขับถ่าย

ควรสนใจ ชี้แนะ และให้กำลังใจเมื่อลูกพยายามทำสิ่งใดด้วยตนเอง

ให้โอกาสลูกได้มีส่วนร่วมทำกิจกรรมต่างๆ ในบ้าน จัดกิจกรรมสนุกๆ ทำร่วมมือกับลูก เช่น หัดเข้าครัวสามล้อ เล่นร้อยลูกปัดลูกใหญ่ หาดินสองสีแท่งโตๆ กับกระดาษให้หัดขีดเขียน เตรียมบล็อกไม้ไว้ให้เล่นłożyขึ้น

พ่อแม่ต้องทำด้วยความตื่นเต้นอย่างที่ต้อง อย่างสม่ำเสมอ และอบรุณสั่งสอนลูกด้วยเหตุผลง่ายๆ เช่น สอนลูกให้รู้จักทักษะ ขอบคุณ และขอโทษ ในเวลาที่เหมาะสม

วัย 25-36 เดือน

“หนูอยากรีบเป็นตัวของตัวเอง”

ช่วงอายุระหว่าง 2-3 ปี เด็กๆ สุขภาพดีแบบทุกคนและมีทักษะการเคลื่อนไหวที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เดินได้มั่นคงดี ขึ้นบันไดได้เองแล้ว เดินลบหลีกสิ่งกีดขวางได้ดี เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เปลี่ยนอธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจได้ จับจ้องมองสิ่งต่างๆ ได้ดี ชอบเลียนแบบท่าทาง และกิจกรรมในชีวิตประจำวันกับพ่อแม่ได้แล้ว เช่น พับผ้า ล้างจาน ภาชนะ ล้างรถ ถูพื้น ผุดโทรศัพท์ ทำกับข้าว ฯลฯ และทำกิจวัตรง่ายๆ ในชีวิตได้เองแล้ว เช่น แปรงฟันและเข้าห้องน้ำระหว่างวัน

ด้านพัฒนาการทางภาษาและการพูด เด็กวัยนี้ช่างพูดช่างดาม ด้วยคำว่า “อะไร” จนติดปาก ตามได้ตลอดเวลาในทุกสถานที่ เด็กวัยนี้จำเริ่ง พูดคุยกันอย่างได้ ร้องเพลงสัน្តิ ก็ได้ ขอบพูดขอบคุย ในเรื่องที่ตัวเองรู้ พ่อแม่บางคนบอกว่าลูกวัยนี้ “ขี้ไม้” ขอบเล่าเรื่องสมมุติ บอกข้อคะแนนเช่นเดียวengได้ ขอบคุณน้องสือภาพ รู้จักเล่นแบบจินตนาการและสมมุติ เขียน เล่นเป็นเพื่อแม่ เล่นขายของ เล่นเป็นหมอ ตำรวจ และอื่นๆ ด้านความสนใจในแต่ละวัย

พัฒนาการทางสังคมมีการพัฒนาอย่างชัดเจน นอกจากจะขอบเล่น กับเด็กคนอื่น ถึงแมจะยังห่วงของ แต่ก็เริ่มรู้จักแบ่งปันของเล่นได้บ้าง แล้ว รู้จักให้และรับ และรู้จักกรอคอมิคข้อความนั้นๆ

พฤติกรรมที่เห็นได้ชัดอีกอย่างหนึ่ง คือความต้องการเป็นตัวของตัวเอง อยากทำอะไรเอง เขียน แย่งของจากเมื่อย่างจะตักข้าวของ ถือของเอง แม้ถุงหรือกระเบื้องจะใหญ่กว่าตัวก็ตาม ขอบทำท่าทางควบคุมหรือออกคำสั่งคนอื่น เวลาเล่นหรือเวลาที่ต้องการให้ใครทำอะไร ขอบแสดงความคิดของตัวเอง ที่แตกต่างจากคนอื่นๆ คำพูดติดปาก จึงเป็นคำว่า “ไม่” “ไม่เอา” “ไม่ทำ” เป็นต้น

เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการและสมรรถนะตามวัยของเด็กวัยนี้ พ่อแม่ต้องหาประสบการณ์และกิจกรรมให้สอดคล้องกับเด็กมากขึ้น เขียน พาออกไปเดินรอบบ้าน หรือบริเวณใกล้บ้านบ้างจะได้ชี้ชวนให้สังเกต สิ่งใหม่ๆ ที่ได้พบเห็น หมั่นพูดคุยกับเด็กพูดที่ชัดเจนและตอบคำถามของเด็กโดยไม่ทุ่งแท็ง หรือแสดงความรำคาญ สังเกตท่าทีความรู้สึกของเด็ก และตอบสนองโดยไม่มีบังคับ หรือตามใจเกินไป ควรค่อยๆ รู้จักผ่อนปรนบ้าง ก็จะสร้างความสุขได้กับทั้ง 2 ฝ่าย

เด็กวัยวันนี้กำลังช่างพูดและสนใจเรียนรู้ พ่อแม่จึงควรสนับสนุนให้เด็กได้พูด เล่าเรื่อง ร้องเพลง น้ำดื่มเขียน และทำท่าทางต่างๆ จะดึงริมฝีปากหัวของที่มีรูปร่าง และขนาดต่างๆ ให้เด็กเล่น หัดเขียน เรียน หัดนับแยกกลุ่ม และเล่นสมมุติ ที่ลืมไม่ได้ คือการเล่นท่าน และอ่านหนังสือภาพให้ฟัง นอกจากเป็นการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านแล้วยังส่งเสริมจินตนาการของเด็กได้เป็นอย่างดี

เด็กวัยนี้เริ่มปลูกฝังวินัยและความรับผิดชอบผ่านกิจกรรมประจำวันอย่างๆ ได้แล้ว เขียน ขوانแก้ประพัน เมื่อตื่นนอนและก่อนนอนทุกวัน พ่อแม่ต้องแบ่งเวลาให้เป็นกิจกรรมปล่อยให้เด็กได้มีโอกาสช่วยงานประจำวันบ้างเล็กๆ น้อยๆ จะทำให้ลูกรู้สึกว่าตัวเองเป็นคนสำคัญขึ้นมากทันที

อีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมทักษะทางความคิด การตัดสินใจ และสร้างความเชื่อมั่นในตัวเองให้กับเด็ก คือ การให้โอกาสในการเลือกกิจกรรมที่อยากรักทำ เช่น

“ลูกอยากระบายสี หรือว่าเล่นโยนลูกบอลกันดีจัง”

ถุงเท้า กับเสื้อ”

หรือว่ายลูกตัดสินใจผ่านกับคำขี้แย้มเพื่อให้ลูกนิมพุติกรรมในแบบ เช่น

“ถ้าลูกอยากร่อนของเล่นในกระถางใส่น้ำแล้ว ก็ เรายังคงอุปกรณ์ห้องน้ำด้วย ไม่อุ่นน้ำพื้นตรงนี้จะเยียก”

การให้โอกาสเด็กได้ตัดสินใจเองจะช่วยให้เด็กรู้สึกดี เป็นการสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เด็กแล้วเด็กจะเกิดความรู้สึกว่าตนเองนั้นประสบความสำเร็จ ในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้

พ่อแม่คุกปูลูกรัก

ลูกวัย 25-36 เดือน

พ่อแม่ต้องบันดาลูกออกไปเดินรอบบ้าน และบริเวณใกล้ๆ หน่อยนะ แล้วอย่าลืมขำๆ ให้ลูกสังเกตสิ่งต่างๆ ที่พบรึเห็นแล้วชวนลูกพูดคุย ด้วยค่าพูดที่เข้าใจง่าย ตอบค่าถามทุกค่าถามของลูก โดยไม่แสดงความทุกหัด หรือคำญู

ชานลูกแพรงฟัน เมื่อตื่นนอน และก่อนนอนทุกวัน ฝึกให้ลูกบอกเมื่อป่วยปัสสาวะหรืออุจจาระ

กระตุ้นให้ลูกได้พูด เล่าเรื่อง ร้องเพลง ขีดเขียน และทำท่าทางต่างๆ

จัดห้องของที่มีสูบigrave; และขนาดต่างๆ ให้ลูกเล่น หาบินสอนสิ่งต่างๆ กับกระบวนการให้หัดเขียน หัดนับ แยกกลุ่ม เล่นจับคู่ให้เหมือนกัน และชานลูกเล่นบทบาทสมมติ เล่นในบ่อนล่องตะกร้า หาจั๊ซซอว์ (ภาพต่อ) ขนาด 4-6 ขั้นมาเล่นกับลูก ชานกันละลงสีตัวนั่นเมื่อ หรือบันแป้งโดย

ชีวันให้คุณนั่งสือภาพ เล่านิทาน อ่านหนังสือง่ายๆ ไม่ซับซ้อน หรือท่องคลอนสั้นๆ ให้ลูกฟัง หรือให้ลูกออกเสียงตามจบแล้วชวนคุยหรือข้ามามาก่อนที่จะนิทานหรือความหมายของคลอนที่ฟังจบไป

เรียนรู้รอบด้านจากการอ่านกับพ่อแม่

การสำรวจและเรียนรู้โลกใบเล็กของเด็กตัวน้อย นอกจากการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เรียนรู้ด้วยตัวเองแล้ว ยังมีอีกหนึ่งกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กรู้จักโลกได้มากขึ้น สนุกขึ้น และมีความสุขมากขึ้นด้วย

นั่นคือ การเล่นนิทานและอ่านหนังสือ

ยิ่งถ้าได้ฟังท่านกลางอ้อมกอดอุ่นๆ กรุ่นไหปลาร้าของพ่อแม่ด้วย แล้ว...สุขบรมเลย

วัยขวนปีแรก เป็นช่วงที่รู้สึกสนใจเรื่องราวของการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจต่อโลกภายนอก ช่วงนี้จึงถือเป็นช่วงสำคัญที่สุดของชีวิต การที่พ่อแม่ได้ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดจะทำให้เด็กรู้สึก

ปลอดภัย ด้วยอ้อมกอด การสบตา การลูบหัว การสัมผัส การพูดคุย และการสร้างความใกล้ชิดด้วยการเล่น การเล่นนิทานและอ่านหนังสือ ร่วมกันจะทำให้เด็กรู้สึกว่าไม่ถูกทอดทิ้งและเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าเมื่อ มีอะไรมากราบทะจัมพ่อแม่มีอยู่ใกล้ๆ

เด็กน้อยในวัยขวนปีแรกนั้นกิจการเรียนรู้ได้อย่างมากมายจน น่ามหัศจรรย์ โดยเฉพาะการเรียนรู้ภาษาและการสื่อความหมาย เริ่ม ตั้งแต่มีพ่อแม่อ่านหนังสือออกเสียงดังๆ เด็กๆ จะแสดงความสนใจ ให้รู้สึก ด้วยการจ้องหน้าพ่อ มองหน้าแม่ที่กำลังอ่านหนังสือ เมื่อพ่อแม่ ทำบ่อยๆ ทำทุกๆ วัน วันละ 5 นาที 10 นาที เด็กเกิดการรีบเข้าบ้าน น้ำเสียง สีหน้า และภาษาของพ่อแม่ ทำให้เกิดผลสำเร็จที่สำคัญยิ่งคือ พ่อแม่เด็กได้ใกล้ชิดกันมากขึ้น มีความสุขร่วมกันมากขึ้น ด้วย บรรยากาศในบ้านที่อบอุ่นสุขสงบ อิ่งเมื่อพ่อแม่อ่านหนังสือให้เด็กฟังแล้วแสดงพฤติกรรมตามด้วยครรโนหนังสือ พ่อสอนนูนติว่าเป็นตัวละครตัวนั้น แม่สอนนูนติว่าเป็นตัวละครตัวนี้ แล้วให้เด็กเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่งที่เด็กอยากรู้ เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ชีวิตอย่างมีนิติที่คล่องแคล่ว

การเล่นนิทานให้เด็กเล็กๆ พัง มีส่วนช่วยกระตุน ให้เด็กรัก การอ่านมากขึ้น รวมไปถึงช่วยให้เด็ก ได้ซึมซับคุณค่าทางวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณี เป็นผลพลอยได้ตามมาด้วย เพราะฉะนั้น ก็ควรเลือกนิทานที่เหมาะสม เพื่อฟูมฟัก ลิ่งที่เด็กได้ได้โดยไม่รู้ตัวด้วย

การอ่านหนังสือให้ฟัง เด็กจะได้ประโยชน์มากที่สุด ถ้าได้เรียนรู้ ตัวอักษรและคำต่างๆ พร้อมทั้งฝึกการอ่านออกเสียง ไปพร้อมๆ กัน ถ้ายังอ่านยาก ก็จะช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านได้เป็นอย่างดี การอ่านจะมีความหมาย ต่อการช่วยพัฒนาทักษะทางภาษาโดยตรง

การอ่านออกเสียงดังๆ จะช่วยให้เด็กอ่านได้ดีขึ้น เพราะการอ่านออกเสียงจะทำให้เด็กเข้าใจถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวอักษร กับเสียงต่างๆ นั่นเอง

“ชีวิตที่หลาภหลายพบได้ในหนังสือ” เป็นประโยคที่ไม่กล่าวเกินจริงเลย ดูอย่างเด็กตัวน้อยๆ อาจรู้จักเรียกชื่อ ยิราฟ ลิง และช้างจากหนังสือนานก่อนที่จะได้ไปเยือนสวนสัตว์เป็นครั้งแรกในชีวิตเสียอีก เด็กๆ รู้จักรู้ด้วกว่าเป็นイヤนพาหนะที่สามารถเดินทางไปยังดวงจันทร์จากหนังสือ ก่อนที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจในเรื่อง话语权เสียงด้วยช้ำ หนังสือเปิดโลกกว้างให้เด็กทุกคนได้ในวิถีทางที่ไม่มีสิ่งอื่นใดจะกระดั้นได้ดีเท่า トラブルเพ่าที่พ่อแม่ได้เลือกสรรหนังสืออย่างระมัดระวัง เลือกให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของเด็ก

การเล่นนิทานหรืออ่านหนังสือหรือให้เด็กฟังนั้น น้ำเสียงที่เด็กได้ยิน ภาพที่เด็กได้เห็น จะช่วยสร้างจินตนาการของเด็กได้อย่างแนบเนียน ส่งผลให้ชื่รสมองทำงานที่ดีอย่างสมบูรณ์ขึ้น นอกจากนั้น ความคิดจากหนังสือหรือนิทาน ยังเป็นการสร้างโลกแห่งการเรียนรู้ที่ให้เด็กเกิดจินตนาการอย่างกว้างไกลไม่สิ้นสุด ช่วงของการเล่นนิทานหรืออ่านหนังสือของพ่อแม่ จึงเป็นช่วงเวลาที่ราชากล้าที่เด็กตั้งตารอ เพราะถือ

เป็นช่วงสำคัญ และวิเศษสุด ที่เด็กจะได้รับการสัมผัสที่อ่อนโยนจากพ่อแม่ สัมผัสถึงความรัก ความอบอุ่นของพ่อแม่ผ่านน้ำเสียงที่คุณชินเพราะไม่มีสักครั้งที่พ่อแม่จะเล่านิทาน หรือ อ่านหนังสือให้เด็กฟังด้วยอารมณ์ที่โกรธ เกรี้ยวกราด ดุถัน มีแต่การสื่อสารในทุกด้านด้วยความอ่อนโยนด้วยความรักจากใจพ่อแม่สู่ใจเด็ก

การเล่นนิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟัง พ่อแม่ส่วนใหญ่ทำด้วยวิธีการที่ง่ายๆ 从จากการจับหนังสือให้อยู่ในระดับสายตาให้เด็กมองเห็นหนังสือทุกส่วนมากที่สุด ในขณะที่อ่านพ่อแม่บางคนจะอ่านออกเสียงให้ดังพอประมาณ อ่านออกเสียงอย่างชัดเจน เพื่อเด็กจะได้ฟังภาษาที่ถูกต้อง พ่อแม่ส่วนใหญ่อ่านด้วยน้ำเสียงของตนเองที่เป็นธรรมชาติ แต่อ่านอย่างมีชีวิตชีวา สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ การเล่นนิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟัง พ่อแม่ทุกคนจะเล่าและอ่านติดต่อกันตั้งแต่ต้นจนจบ ไม่หยุดเพื่อขอ匕นายนี้หรือสอนอะไรมาก เพราะจะทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย และไม่มีสมาธิ

ที่สำคัญ ถ้าพ่อแม่ว่าดูแลกิจกรรมทางนักเรียนและหนังสือที่เหมาะสมกับการรับรู้และการเรียนรู้จะยิ่งช่วยให้เด็กเรียนรู้โลกได้อย่างรอบด้าน พัฒนามี กับมีศักดิ์ที่ดีต่อหนังสือ หากเด็กมีประสบการณ์ที่ดีในช่วงเวลาหนึ่ง จะเป็นการสร้างนิสัยรักการอ่าน อันเป็นพื้นฐานที่แข็งแรง สำหรับการเรียนรู้ของเด็กไปตลอดชีวิต

เด็กแต่ละคนจะเริ่มชอบต่างกันแล้วแต่สภาพแวดล้อมที่ถูกเลี้ยงดู การเลือกหนังสือนิทานที่เหมาะสมกับเด็กยังนี้ ควรเป็นหนังสือนิทาน หรือหนังสือภาพที่เด็กสนใจ ไม่ควรบังคับให้เด็กดูแต่หนังสือที่พ่อแม่ต้องการให้อ่าน เด็กเล็กในช่วงนี้ มีประสาทหลัมผัสทางทุกมิติ หากมีประสบการณ์ด้านภาษา และเสียงที่ดีในวัยนี้ เด็กจะสามารถพัฒนาศักยภาพด้านภาษาและคณิตรีดี โดยเฉพาะช่วงอายุ 2 - 4 ปี เด็กมีความสนใจเสียงและภาษาที่มีจังหวะ เด็กบางคนจำหนังสือที่ชอบได้ทั้งเล่ม จำได้ทุกหน้า ทุกดัวอักษร เมื่อนำอ่านหนังสือออก เด็กอายุ 3 ปี มีจินตนาการสร้างสรรค์ อย่างรู้อย่างเห็น เข้าใจเรื่องเล่าจ่ายๆ ขอบรื่องซ้ำไปซ้ำมา

นิทานที่เหมาะสมในวัย 0 - 3 ปี ควรเป็นหนังสือภาพที่เป็นภาพเหมือนรูปสัตว์ ผัก ผลไม้ สิ่งของในชีวิตประจำวัน มีสีสวยงาม ขนาดใหญ่ชัดเจน เป็นภาพที่เล่าเรื่องได้อย่างมีชีวิตชีวา ไม่ควรมีองค์ประกอบภาพที่กราฟิก ที่ดีที่สุดคือหนังสือนิทานภาพที่เป็นบทร้อยกรอง คำคล้องจองที่อ่านได้อย่างเป็นจังหวะ

เวลาเด็กดูหนังสือภาพ พ่อแม่ควรขี้ชวนให้ดูด้วยความรัก เด็กจะตอบสนองความรักของพ่อแม่ ด้วยการแสดงความพอใจ ความสัมพันธ์ระหว่างเด็กและหนังสือภาพซึ่งส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่เด็กด้วย

พ่อแม่สามารถเล่านิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟังได้ตั้งแต่แรกเกิด เพราะเด็กจะได้ยินเสียงและสามารถรับรู้สิ่งน้ำเสียงที่ส่งผ่านความรู้สึกได้เป็นอย่างดี นิทานจึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับพ่อแม่ที่จะเรียนรู้ไปพร้อมกับเด็ก เพราะไม่ใช่เด็กเท่านั้นที่เติบโตจากนิทาน

พ่อแม่เองก็เติบโตจากนิทันที่เล้าและหนังสือที่อ่านให้เด็กฟังด้วย เพราะได้เรียนรู้เรื่องการเลี้ยงดูเด็กจากการอ่านนิทาน เมื่อพ่อแม่ได้อ่านนิทานตีๆ และอ่านปอยๆ ความเป็นเด็กที่อยู่ในตัวจะถูกดึงออกมา ทำให้ต้องรับกับเด็กได้ง่ายและเข้าใจเขามากขึ้น อีกทั้งการเล่า�ิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟังที่จะทำให้พ่อแม่ได้เรียนรู้การเติบโตของเด็กน้อยนั้น การให้ความสำคัญเพียงอาหารภายในนั้นไม่เพียงพอ เด็กน้อยต้องการอาหารอีก 2 ประเภท คือ

หนึ่ง อาหารสมองที่เด็กจะได้รับจากการเล่านิทานและอ่านหนังสือภาพที่ดีที่จะทำให้เด็กเกิดการพัฒนาทางสมองอย่างเป็นธรรมชาติ

สอง คือ อาหารใจที่จะทำให้เด็กนัยน์เดือนโดยย่างมีความสุข จากการที่ฟ่อแม่สามารถเดินความสุขให้กับเด็กด้วยหนังสือนิทานที่ดีเท่านั้น เมื่อเล่านิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกครั้ง พ่อแม่จึงได้เห็น แนวทางของเด็กที่มีความสุข และที่สำคัญที่สุดคือ ในช่วงเวลาที่เล่า�ิทานและอ่านหนังสือให้ฟังนั้น ถือเป็นช่วงเวลาของของเด็ก เพราะมีพ่อแม่อยู่ใกล้ๆ ทำให้เด็กเกิดความมั่นคงทางจิตใจว่า พ่อแม่ไม่ได้ทิ้งไปไหน เด็กจึงไม่เหงา ไม่ว้าเหว่ อีกทั้งเรื่องเล่าจากนิทาน และเรื่องที่อ่านจากหนังสือยังทำให้เด็กได้รับความรักความอบอุ่น ศิลธรรม จริยธรรม และศิลปะไปพร้อมๆ กัน

การเล่านิทานและอ่านหนังสือให้เด็กฟัง จึงเป็นความเพลิดเพลินแสนหวานอย่างหนึ่งของพ่อแม่ที่สามารถทำได้ง่ายๆ ในครอบครัว

กระบวนการในการใช้หนังสือเพื่อการพัฒนาเด็กวัย 0 - 3 ปี

นอกจากการรู้จักพัฒนาการและสมรรถนะของเด็กแต่ละวัย โดยเฉพาะพัฒนาการทางภาษาแล้ว ไม่เพียงแค่พ่อแม่จะต้องเลือกหนังสือที่ดี หมายความกับเด็กตามวัยเพียงเท่านั้น ยังต้องมีกระบวนการหรือวิธีการ ในการใช้หนังสือกับเด็ก และกระตุนให้เด็กได้เรียนรู้รอบด้านจากการอ่านกับพ่อแม่อีกด้วย โดยเฉพาะการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศในบ้าน

การจัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการใช้หนังสือ

1. จัดมุมหนึ่งในบ้านที่เป็นมุมสบายๆ ให้เป็นมุมหนังสือ เพื่อวางแผนหนังสือให้เป็นที่เป็นทาง เพื่อให้เด็กสามารถนำอุปกรณ์มาใช้ได้อย่างสะดวกด้วยตัวเอง และเด็กจะได้เรียนรู้ว่า เมื่อใดที่ต้องการหนังสือจะมาหยิบจากมุมนั้น

2. จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการอ่านหนังสือร่วมกันของพ่อแม่ เด็ก เช่น ปิดไฟหักนั่นแล้วเปิดหนังสือทุกวันหลังอาหาร 3 มื้อ

3. สร้างช่วงเวลาที่เข้มข้นของครอบครัวให้เป็นเวลาที่เด็กจะได้ “เรียนรู้รับด้าน” จากการอ่านกับพ่อแม่ และทำอย่างสม่ำเสมอ ให้เด็กเคยชินว่าเมื่อถึงเวลาหนึ่งทุกวันจะมีการอ่านหนังสือร่วมกัน

4. ให้ฟ่อแม่อ่านหนังสือให้เด็กฟังเป็นประจำ “อ่านเมื่อไหร่ได้อ่านที่ไหนก็ได้” อ่านได้ทุก處ในทุกสถานที่อย่างไม่จำกัด

5. พ่อแม่อ่านออกเสียงสูงๆ ด้วย ทำเสียงเล็กเสียงน้อย หรือเน้นเสียงเน้นคำ ตามเนื้อร้องในหนังสือ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจ สนใจที่มีอยู่ในหนังสือแต่ละหน้า พิชิตชีวิตให้เด็กดูภาพ กอด สัมผัส หยอกเย้ย และเคลื่อนไหวร่างกายไปด้วย

6. ในกรณีที่ฟ่อแม่อ่านหนังสือไม่ออก หรืออ่านหนังสือไม่คล่อง ให้ใช้ภาพในหนังสือ เป็นประเด็นในการพูดคุย ข้อควร และสอนเด็ก

7. พ่อแม่ต้องใส่ใจและแสดงการตอบรับทุกครั้งที่เด็กแสดงความต้องการหนังสือ เช่น ถุงมือฟ่อแม่ไปที่หนังสือ หรือส่งสายตา เวลาอ่อนให้ฟ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟัง

8. อ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวันอย่างน้อย วันละ 5 - 15 นาที

สิ่งที่ฟ่อแม่ต้องเตรียมตัวก่อนชวนเด็กเรียนรู้รับด้านจากการอ่านกับพ่อแม่

ในขั้นแรกเกิดของเด็กเป็นช่วงที่ชีวิตสร้างพื้นฐานของการสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจต่อโลกภายนอก ช่วงนี้จึงถือเป็นช่วงสำคัญแห่งชีวิตที่ฟ่อแม่ต้องสร้างความผูกพันกับพ่อแม่ เด็กจะมีทักษัณคติที่ดีต่อตนเอง และคนอื่น รักตัวเอง รักคนอื่น และมองโลกในแง่ดี

การที่ฟ่อแม่ได้ดูแลอย่างใกล้ชิด ทำให้เด็กรู้สึกปลอดภัยจาก อ้อมกอด การสนับสนุน การลูบหัว การสัมผัส การพูดคุย และการดูแล อย่างใกล้ชิด ด้วยการเล่น การอ่านหนังสือร่วมกันจะทำให้เด็กรู้สึกว่า ไม่ถูกทอดทิ้ง และเกิดความรู้สึกมั่นใจว่าเมื่อมีอะไรมากราบทบเด็ก จะมีฟ่อแม่อยู่ใกล้ๆ และได้รับการตอบสนองกลับจากพ่อแม่ ทำให้เด็กมั่นใจว่าเป็นที่รัก จึงเรียนรู้อย่างมีพลัง และมั่นใจในการก้าวสู่การเรียนรู้ที่มั่นคงมากขึ้น

ดังกล่าวข้างต้น

พ่อแม่เจ้าเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งสำหรับเด็ก ดังนั้นมีพ่อแม่จะทำอะไรกับเด็กก็ได้รองเดรียมตัวเตรียมใจให้พร้อม การที่พ่อแม่จะสร้างโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้รอบด้าน จากการอ่านกับพ่อแม่ ก็เช่นเดียวกัน พ่อแม่ต้องเตรียมความพร้อมอย่างดียิ่ง เพื่อใช้เวลาในการอ่านหนังสือร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเด็ก

ลึกลึกที่พ่อแม่ต้องเตรียมก่อน คือ

1. เตรียมอารมณ์ การใช้เวลา กับเด็กไม่ว่าจะทำอะไรกับเด็ก ก็ตามต้องฟ่อนคลายสนับไห จะได้ทำอะไรๆ กับเด็กอย่างปลดปล่อย

2. เตรียมเวลา พ่อแม่ต้องจัดสรรเวลาจัดตารางชีวิตของตัวเองให้ลงตัว เพื่อจะได้มีเวลาอยู่กับเด็กได้อย่างมีคุณภาพ และต้องมีวินัยในการปฏิบัติตามตารางชีวิตที่วางแผนไว้

3. เตรียมความรู้ การเลี้ยงเด็กในปัจจุบันนี้ ความรักอย่างเดียวไม่พอ ต้องมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็กบ้าง พ่อแม่ควรรู้บ้างว่าเด็กแต่ละวัยต้องดูแลอย่างไร มีพัฒนาการอย่างไร ต้องเสริมต้องสร้าง ต้องปรับพฤติกรรมอย่างไร

4. เตรียมเสียง พ่อแม่เตรียมเสียงเพื่อสื่อคำพูดกับเด็กอย่างชัดถ้อยชัดคำ เสียงดังฟังชัด และต้องสื่อสารอย่างมีความหมาย แท็กไม่ต้องกังวลใจใด ๆ เพราะน้ำเสียงธรรมชาติ ของพ่อแม่นี่แหละคือเสียงที่ดีที่สุดและเป็นเสียงที่เด็กๆ อยากรฟฟ์

5. เตรียมท่าทาง การอ่านหนังสือกับเด็ก พ่อแม่ควรไข้มืออันแข็งขา หูดา หน้า หัว หรือ ใช้ตุ๊กตาข้าง ตุ๊กตาสัตว์น้อย ทุ่นเมื่อ และของเล่นอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบสำคัญในการเล่าให้สมพันธ์กับเนื้อร่อง

6. เตรียมสายตา ในขณะที่พ่อแม่มอยูกับเด็กต้องประสานสายตา กับเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับรู้ถึงความรัก ความอบอุ่น ความปลดปล่อย ไปพร้อมๆ กับความสนุกสนาน การเรียนรู้ และการเกิดความรู้สึกร่วมกับพ่อแม่ที่กำลังอ่านหนังสือให้เด็กฟัง

กล่าวโดยสรุป คือ

เด็กเกิดการเรียนรู้ดังต่อไปนี้ท้องแม่ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง กระทั้งวันที่ลืมตามใจ ความรู้ที่ได้รับจะเกิดการสะสมไว้ในสมอง ตลอดเวลา เมื่อพ่อแม่ร้องเพลงกล่อม เล่านิทานและอ่านหนังสือให้ฟัง เด็กจะเก็บความรู้ที่ได้รับในสมอง และเมื่อได้ฟังอีกความรู้ใหม่ก็จะเพิ่มอย่างบันความรู้เดิมแล้วเกิดเป็นความรู้ชุดใหม่อีกเพื่อเข้าไว้ในสมองทุกครั้ง ดังนั้นเด็กที่ฟ้อแม่ ร้องเพลงกล่อม เล่านิทานและอ่านหนังสือให้ฟังบ่อยๆ ความรู้จะเข้าไปเพิ่มพูนกับความรู้เดิมที่มีอยู่ในสมอง แล้วเกิดเป็นความรู้ชุดใหม่อีกเรื่อยๆ ยิ่งอ่านหนังสือให้ฟังมาก เท่าไรความรู้ใหม่ก็จะเพิ่มอย่างบันความรู้ก่อเพิ่มพูนมากยิ่งขึ้น เด็กก็จะยิ่งฉลาด

นั่นหมายถึงว่าถ้าฟ้อแม่ไม่อ่านหนังสือให้เด็กฟัง ความรู้ในสมองก็มีน้อย

เสียงของพ่อแม่ มีผลต่ออารมณ์และจิตใจของเด็กมาก เพราะถ้าฟ้อแม่ใช้เสียงที่อบอุ่นสื่อสารจะทำให้เด็กรู้สึกสบายใจ และมั่นใจว่าปลอดภัย แต่เมื่อใดที่ฟ้อแม่พูดจากัดด้วยเสียงดังหรือตะคงใส่ด้วยความหงุดหงิด ไม่สบายอกสบายใจ ก็จะส่งผลให้เด็กหงุดหงิดและไม่สบายใจตามไปด้วย

แม้จะยังเล็ก ยังพูดสื่อสารไม่ได้แต่เด็กสามารถเข้าใจด้วยภาษาของดวงตาของพ่อแม่ การที่ฟ้อแม่ร้องเพลงกล่อมที่มีท่วงท่านองอันไพเราะ น้ำเสียงที่ร้องไม่ว่าจะเป็นเพลงใดก็ตามทำให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นใจ และหลับสบายอย่างเป็นสุขได้ทั้งนั้น แม้ยังไม่เข้าใจเนื้อหา แต่เด็กจะรับรู้จากน้ำเสียงและความอบอุ่นที่พ่อแม่ฟ้อแม่ให้มาเรื่องราวทุกเรื่อง และเพลงทุกเพลงล้วนเป็นสิ่งที่ดึงดูด อีกทั้งเพลงกล่อม นิทานและเนื้อหาในหนังสือ ที่ได้ฟังสอนให้เด็กทำในสิ่งที่ดี และส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติ

เล่นอย่างไรให้เด็กเกิดการเรียนรู้

เด็กมีช่องทางในการเรียนรู้อย่างไร

ทุกสิ่งทุกอย่างรอบด้านจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่ทำให้อยากสัมผัส อยากรู้ และอยากรู้ เมื่อนักเรียนทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้เห็นล้วนเป็นของใหม่ที่ต้องตา ต้องใจ ต้องความรู้สึกไปเสียหมด โลกของเด็กจึงเป็นโลกที่สดใสน่าดู และทำให้เด็กเก็บเกี่ยว

เด็กเรียนรู้จากการเล่น เพราะการเล่นนำสู่การเรียนรู้ พ่อแม่จึงควรเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้จินตนาการ และแสดงความคิดเห็น สร้างสรรค์อย่างอิสระ พยายามมองจากการเล่นนั้นเริ่斯าระ แต่สำหรับเด็กแล้วการเล่นอย่างอิสระที่มีประจําทุกนั้นสำคัญยิ่งต่อชีวิต ช่วงเวลาของการเล่นอิสระของเด็กอาจเป็นช่วงที่วุ่นวายของพ่อแม่ จึงขอ

ให้พ่อแม่ท่าความเข้าใจ และทำใจให้ด้วยขณะที่เด็กเล่นนั้น เด็กกำลังเรียนรู้จากการสำรวจโลก และชีวิตด้วยตนเอง และต้องเข้าใจว่าการเล่นไม่เพียงแต่เป็นการกระตุ้นให้เด็กเกิดพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาเท่านั้น แต่การเล่นยังทำให้เด็กสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นการสร้างสุนทรียภาพทางจิตใจอีกด้วย

ของเล่นนี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างเสริมความสามารถของเด็ก เพราะเป็นสื่อให้เด็กได้เรียนรู้ และรับรู้ได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะเด็กในช่วงปีแรกที่เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู ทุพ จมูก รับภัลล์ ลิ้น อรรถส และการรับสารสัมผัส จะเห็นว่าเด็กมักจะน่าสนใจของหรือของเล่นมากกว่า เพื่อให้ปากสำรวจทั้งคู่ เลี้ย อุน ของเล่นจึงต้องปลดภัยสะอาด พ่อแม่จึงพึงรู้พัฒนาการตามวัยของเด็ก ไม่ควรไปแย่งของเล่นออกจากปาก เพราะจะทำให้เด็กหงุดหงิด อารมณ์เสีย กระทั้งส่งผลให้เด็กขาดโอกาสในการใช้ปากสำรวจเพื่อการเรียนรู้

ของเล่นที่เด็กเล่น เป็นวิธีการฝึกสมองที่ดีที่สุดทางหนึ่งของเด็ก เพราะการเล่นทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย ที่สำคัญในช่วงเวลาที่เด็กเล่นถือเป็นช่วงเวลาที่หลุดพ้นจากการสั่งของผู้ใหญ่ ให้เข้าความสามารถของตนเองอย่างอิสระ เด็กจึงรู้สึกถึงความเป็นตัวของตัวเองได้อย่างแท้จริง

กิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เด็กเห็นจากผู้ใหญ่ล้วนเป็นแรงบันดาลใจในการเล่นของเด็กอย่างสูง ที่มีอิทธิพลให้เด็กนั้น แล้วแปลง กะโหลกกะลา หิน หอย กลิ้งไม้ ให้เป็นกิจกรรมที่ผู้ใหญ่ทำในชีวิตประจำวัน เช่น ทำกับข้าว ข้าวբรด หรือเล่นนายของ แรงบันดาลใจที่เด็กเห็นขึ้นนี้ จะกระตุ้นร้าเด็กอย่างไม่ตลดเวลา เมื่อเด็กมีข้อคิดอยู่ข้างตัว เด็กจึงกระจุนเข้าหากายเล่น ตามการเรียนรู้สนุกสนานจากแรงบันดาลใจข้างใน ออกแบบอย่างสร้างสรรค์

การเล่นยังทำให้เด็กได้สังคมอย่างมากมาย และทำให้ผู้ใหญ่เห็นความเป็นผู้นำ ความเป็นผู้ตาม จากกระบวนการเล่น วิธีการเลือกของเล่นของเด็ก

เช่น เรือคปอที่เด็กนำมาผูกوصلต่อมิ诏 ไปตามเรื่องตามราสมนูดิไปเรื่อยตามจินตนาการที่ลื้นไหล ได้หลายรูปแบบเป็นเรื่องเป็นราวได้หลากหลายเรื่อง วันนี้ไม่เร็ว พรุ่งนี้ มะรืนนี้เล่นต่อ กิตต่อ เด็กบางคนเล่นนายของสมนูดิตัวว่าเป็นแม่ค้า้มดำ เอกาล่องกระดาษแท่นครา กิ่งไม้แทนไม้ติพริก เจอาใบไม้มาหันเป็นฝอยเป็นมะละกอ เօາเมล็ดพีชเป็นพริก เป็นกระเทียม เป็นถั่วถิง ใส่ในครา กอล่องกระดาษ แล้วตัดด้วยไม้ติพริกกิ่งไม้

นี่คือความคิดสร้างสรรค์และพลิกแพลงของเด็กในการเล่น
เด็กจะมีความคิดสร้างสรรค์ที่จะพลิกแพลงของเล่นและวิธีการ
เล่นได้ตลอดเวลา

เรียนรู้สารพัตผ่านผิวสัมผัสที่หลากหลาย

ในพื้นที่ที่เด็กใช้ชีวิตประจำวัน ส่วนหนึ่งคือริเวณภายในบ้าน
ที่ประกอบด้วยผิวสัมผัสสารพัดแบบ พื้นกระดานไม้ กระเบื้องยาง พรุน
หินอ่อน ไม้อัด คอนกรีต หินอนฟองน้ำ ฟูกยัดนุ่ม เสื่อออกา เสื่อน้ำมัน
ฯลฯ ที่ล้วนมีผิวสัมผัสที่แตกต่าง สร้างการเรียนรู้และเปรียบเทียบ
อย่างหลากหลาย

นอกจากนี้ อาจมีพื้นที่ระเบียงบ้าน สนามหญ้า พื้นดิน พื้นทราย
พื้นกรวดหิน ในบริเวณล้านบ้าน เด็กหลายคนมีโอกาสมากขึ้น จาก
การที่พ่อแม่พาออกไปเล่นนอกบ้าน อาจเป็นบ้านญาติ สนามเด็กเล่น
สถานสาธารณะ หรือกิจกรรมงานต่างๆ ที่จัดพื้นที่ไว้สำหรับเด็กได้เรียนรู้
เด็กก็จะยิ่งได้ประสบการณ์สัมผัสที่หลากหลายและแบกลาใหม่มากขึ้น
เช่น พื้นที่ที่จัดวางด้วยไม้และหญ้าจำลอง รวมทั้งพื้นนุ่มนิ่มยืดหยุ่น
บริเวณห้องนั่ง เป็นต้น

การเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวบนพื้นผิวต่างรูปแบบ ใน
ขณะที่เด็กว่า นั่ง คลาน เดิน กระโดด จะได้เรียนรู้สัมผัสที่แตกต่าง
ทั้งความสูง ต่ำ นิ่ม แข็ง หยาบ ละเอียด เกิดความสนุกสนาน แบกลา
ใหม่ และกระตุนให้เคลื่อนไหวต่อเนื่อง ส่งเสริมความสามารถในการ
เคลื่อนไหว สุขภาวะทางกาย การรับรู้เรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาการทาง
สติปัญญาและอารมณ์ไปพร้อมๆ กัน

ดังนั้น

อย่าติดกังวลต่อความประ遼เปื้อนจนละเลยโอกาสที่เด็กจะได้
เรียนรู้จากการสัมผัส ให้เด็กเดินเท้าเปล่าบ้าง เล่นดินเล่นกระถางบ้าง นอน
เล่นบนพื้นหญ้าสะอาดๆ บ้าง เพราะความเปื้อนนั้นยังล้างได้ แต่
โอกาสที่เด็กจะได้เรียนรู้นั้นมีค่ายิ่งกว่า

เรียนรู้อย่างสนุกสนานผ่านนิทานแสนสนุก

หนังสือภาพและนิทานสำหรับเด็กวัย 0-3 ปี ที่พ่อแม่อ่านให้เด็กฟัง ทำให้เด็กได้พัฒนาทักษะทางภาษาและการสื่อความหมาย เรียนรู้ภาษาและด้อยคำใหม่ๆ รู้จักลิ่งต่างๆ ผ่านหนังสือ ทั้งเรื่องคุณ สัตว์ ต่างของ และสถานที่ พัฒนาทักษะการรับรู้และเรียนรู้ความหมายต่างๆ ส่งเสริมจินตนาการและสนุกริยภาพ และเป็นช่องทางในการฝังรากฐานทางคุณธรรมจริยธรรม ความดี ความงาม ที่ได้จากเรื่องราว สร้างสรรค์และภาพประกอบอันสวยงามในหนังสือ ขณะเดียวกัน การอ่านนิทานกับพ่อแม่ยังส่งเสริมความรักความอบอุ่นในครอบครัวด้วย

เรียนรู้รอบด้านผ่านการเล่นเล่นสี

- จัดหาอุปกรณ์ระบายสีที่เหมาะสมกับพัฒนาการและสมรรถนะของเด็กวัย 0-3 ปี อาทิ สีเทียนแท่งใหญ่ ดินสอสี ให้เด็กได้จัดเรียง ลากเส้น หรือวาดเป็นรูปภาพตามต้องการบนกระดาษ กิจกรรมนี้สร้างโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้หลากหลายด้าน ได้แก่

- ◆ การรับรู้และเรียนรู้เรื่องสีต่างๆ และความแตกต่างของสี

- ◆ การฝึกใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็ก ได้แก่ ไหล แขน ข้อมือ นิ้วมือ เป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเขียนหนังสือเมื่อเข้าโรงเรียน

- ◆ เด็กได้ฝึกบังคับนิ้วมือในทิศทางที่ต้องการ พัฒนา กับการเรียนรู้ความสามารถในการใช้นิ้วมือของตนเอง

- ◆ ได้ฝึกความเข้าใจในรูปทรง รูปร่าง

- ◆ ได้พัฒนาความสามารถด้านการสื่อความหมาย จากสิ่งที่คิดออกมากเป็นภาพ

- ◆ ได้ฝึกเข้าค่าพูด /ภาษา ในการอธิบายภาพของตนเองให้คนอื่นรับรู้
- ◆ ส่งเสริมให้เด็กใช้สมาชิก จดจ่อ กับสิ่งที่ทำ และใช้จินตนาการในการคิด การวัด และการอธิบายเรื่องราว
- ◆ ได้ฝึกความอดทน และความภาคภูมิใจในผลสำเร็จ

ของเล่นที่ปลูกด้วย สร้างความหลากหลายในการเรียนรู้

จัดโอกาสให้เด็กได้เล่นของเล่นสารพัดรูปแบบ อาทิ บล็อกไม้ กรุ๊งรัง ตุ๊กตาสัตว์ รถ寥寥 กระจาดเงา โทรศัพท์ของเล่น เครื่องเคาะจังหวะ ฯลฯ ของเล่นแต่ละชิ้นสร้างโอกาสให้เด็กใช้สมรรถนะแบบทุกด้านที่สามารถวัดพัฒนาการและความสามารถตามวัยได้หลากหลายพัฒนาการบ่งชี้ ตัวอย่างเช่น

การเรียนรู้เบื้องต้นเด็ก

- เด็กต้องใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่ทั้งขา แขน ลำตัว ใน การโยน ต้องใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กคือมือและนิ้วมือในการจับลูกบล็อกไม้ หัวแม่ปุ้น
- ต้องใช้สายตาสัมผัสร่วมมือในการกระยะเพื่อยืนไปยังจุดที่ต้องการ
- เด็กรู้จักความหมายของการโยน การรับ ความใกล้ ความไกล
- เด็กรู้จักความหมายของคำและหัดใช้คำใหม่ๆ เช่น โยน รับ 送 กลิ้ง ป่า ขวาง เก็บ ส่งมาให้แม่ รับน้ำจืด บล็อกลิ้งไปแล้ว เก็บบล็อกโยนเบาๆ นะ ฯลฯ

- ได้เรียนรู้การประเมินกำลังของตัวเองจากการทดลองทำข้าวยาๆ ครั้ง เก็บ กลิ้งหรือโยนแรงๆ บล็อกไปไกลกว่ากลิ้งหรือโยนเบาๆ
- การเล่นในยิน-รับ หรือกลิ้ง-รับ ทำให้เด็กได้เรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น รู้จักเข้าสังคม รู้จักกติกาพื้นฐานในการเล่น
- ได้ออกกำลังกาย ได้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ตั้งกล่าวข้างต้น

ขบวนแรกของชีวิต ถือเป็นวัยแห่งการสร้างความไว้วางใจ นั่นคือ เด็กอยู่ในวัยที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นรอบๆ ตัว ใน การทำกิจกรรมทุกด้าน เนื่องจากความสามารถที่ขาดหล่อหลอมให้เด็กยังไม่ได้เพราะพัฒนาการ และการเจริญเติบโตจะไม่สามารถที่จะช่วยเหลือตนเองได้เป็นอย่างดี ดังนั้น เมื่อเด็กมีความต้องการใดๆ และได้รับการตอบสนองจากคนรอบข้าง อย่างเข้าอกเข้าใจก็จะสร้างความไว้วางใจให้กับเด็กได้เป็นอย่างดี ซึ่งนอกจากความต้องการพื้นฐาน ที่เด็กต้องการความช่วยเหลือ ไม่ว่าจะเป็นการกินพื้นที่การดำเนินชีวิต การขับถ่ายเพื่อความสมบายน้ำ และการลืมแพลส โอบกอด ที่สร้างความอบอุ่นให้แก่เด็กวัยนี้ ประกอบกับ พัฒนาการอยู่ในวัยที่ต้องใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกายในการเรียนรู้โลกรอบตัวด้วยการมอง การล้มลุก ที่สำคัญคือ การล้มลุก แลตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมเหล่านั้น

เมื่อเข้าวัยปีที่ 2 - ปีที่ 3 เด็กๆ จะสนุกสนานกับการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก แม้จะอยู่ในวัยที่ไม่พร้อม ในพัฒนาการบางด้าน แต่เด็กจะมีพัฒนาการเร็วมาก และพัฒนาการในทุกด้านจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เด็กวัยนี้จะมีความรู้สึกว่าตัวเองนั้นสามารถทำอะไรต่อ

มีอะไรด้วยตัวเองมากมาย ที่สำคัญ คือ มีความต้องการที่จะทำอะไรๆ ได้ด้วยตนเองอย่างอิสระ ไม่ต้องการความช่วยเหลือจากคนรอบข้าง แต่ด้วยเพราะความสัมพันธ์ของอัюрเวด้าฯ ของร่างกายยังประสาน การทำงานกันไม่เป็นนิ่ง เด็กวัยนี้จึงงุนงง่าย และจะแสดงออกทาง อาการมณฑุกังท์ไม่สามารถทำสิ่งหนึ่งลิ่งได้ให้ลุล่วงตามที่ต้องการ ซึ่งด้วยความตั้งใจที่จะทำกิจกรรม หรือทดลอง เรียนรู้กับสิ่งใหม่ๆ รอบตัว เด็กจึงมุ่งความสนใจอยู่กับความสำเร็จของตนมากกว่าผู้คน รอบข้าง นั่นหมายถึง เด็กวัยนี้จะยังไม่รู้จักวิธีการที่จะเล่นกับเด็ก คนอื่น เด็กวัยนี้ลิ่งแม้จะอยู่ในกลุ่มรับเด็กวัน แต่ก็จะต่างคนต่างเล่น ไม่ร้องกี๊ยวกัน แต่เด็กวัยนี้จะมีพฤติกรรมเดินแบบคนรอบข้าง

วิธีแห่งความเป็นพ่อ เป็นแนวของแต่ละคน อาจจะไม่เหมือนกัน สุดแท้แต่ประสบการณ์ของชีวิต และสภาพแวดล้อมที่บ่มเพาะให้ชีวิต เติบใหญ่ และต้นแบบที่ก่อร่างสร้างบุคลิกภาพ ด้วยการชี้ชันโดย ธรรมชาติ แต่อย่างไรก็แล้วแต่ เนื่องจาก พ่อแม่ทุกคนล้วนมีจุดมุ่งหมาย เดียวกัน คือ การทำทุกสิ่งทุกอย่างให้ดีที่สุดเพื่อ “เด็ก” เป็นสำคัญ

ที่ปรึกษา

1. รองศาสตราจารย์องทอง จันทร์วงศุ เลขานุการสภาพักรถศึกษา
2. นางสาวสุทธาสินี วัชรนุล รองเลขานุการสภาพักรถศึกษา
3. นางสาวจิพรรณ ปุณณกานต์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้วิจัย

1. นายเรืองศักดิ์ ปันประทีป	กรรมการผู้จัดการ
มูลนิธินังสือเพื่อเด็ก
2. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	สำนักงานเลขานุการ
สภาพักรถศึกษา

ผู้พิจารณาภยงานการวิจัย

1. นางศุ从根本上 ชัยพงษ์	รองประธานมูลนิธินังสือเพื่อเด็ก
2. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	สำนักงานเลขานุการ
สภาพักรถศึกษา

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

- กลุ่มพัฒนาเด็กปฐมวัย สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
1. นางทิพย์สุดา สุเมธเสนีย์	หัวหน้ากลุ่มพัฒนาเด็กปฐมวัย
2. นางสาวสมพร พรอมดี	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
3. นางสาวกรกมล จึงสำราญ	นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
4. นางสาวอัญญาลี เชิงตะระกุล	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
5. นางสาววนิรัตน์ กรุงแสงเมือง	นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ